

ISSN 1857-0798

NOI

REVISTĂ PENTRU COPII ȘI ADOLESCENȚI

EU ȘI LUNA

Valentina GRECU, cl. a VIII-a
LT Mihai Eminescu, Hâncești

Trag perdeaua amintirii
Și cutreier tot tărâmul.
Și-nțeleg, copilărie,
Că te am numai cu gândul.

pag. 1-5

Numele *Codreanca* a provenit de la o fată care locuia în codri...

pag. 14-15

Mihai Potârniche a apărut în paginile ziarelor și revistelor, la numeroase expoziții de fotografie de grup și personale, cu lucrări de o altă ținută, cioplite cu multă finețe în stil național.

pag. 28

Tricotarea este un exercițiu sănătos pe care merită să îl executăm zilnic, timp de, cel puțin, o oră. Această îndeletnicire este benefică, în primul rând, pentru creier, având în vedere că antrenăază ambele emisfere cerebrale.

pag. 33

februarie
2, 2019

SCRISOARE CĂTRE INIMĂ

Inimă, bați într-un ritm alert

Și nu știi să-ți potolești

focul din tine.

Mă întepui, îmi dai semnale că ești și tu pe acolo,
în mine.

Știu, te-am lăsat singură-n întuneric,
Nu mai puteam să lupt cu tine, să te controlez,
Te-am lăsat acolo în lanțuri
Și am închis ușa după mine.

Ești o piesă principală după care joc

Și te ascult, și fac ce-mi dictezi,

Și mă conformată dorințelor tale.

Vreau să-mi văd rănilor, să le vindec,
Și promit că n-am să calc pe ele —
Să te usture mai tare...

E frig aici, te-aș ruga să reaprindă focul dragostei,
Care vreau să ardă de azi,
nu de mâine.

Marina HAJDER, cl. a XII-a
LT Dimitrie Cantemir, Cantemir

AȘTEPTARE LUNGĂ

Valerie VOLONTIR

VÂSLEŞTE, LUNTRAŞULE, VÂSLEŞTE!

Ruslana CABURGAN, 17 ani (Bacău). Cu Prea grăbiți și Vreau să iubesc menții trajectul ascensional. Mai multă atenție la detaliu, la căutarea cuvântului potrivit. Nu te opri la jumătate de cale. Desigur, e o idee, asemenea lui Nichita Stănescu, să atentezi la perfecțiunea cubului, dar pentru aceasta, mai întâi, trebuie să-l faci perfect. Succes în continuare!

Marina HAJDER, cl. a XII-a (Cantemir). Spre deosebire de textele poetice trimise anterior, poeziile sunt cursive, iar exprimarea – fluentă. Discursul poetic e sincer și dezvoltat, fiind menținut la o cotă înaltă a inspirației.

Tatiana BALAN, cl. a XI-a (Ștefan-Vodă). Repe-tăm în urma ta *Vâslește, luntrașule, vâslește!* Alungă gândul la nemurire. Ai grija de vâsle și de luntre, și de pești, și de oameni, și de cuvinte. Și vei izbândi.

Daniel GRAMA, cl. a XI-a (Chișinău). Chiar și suprarealistii și ermeticii aruncă cititorului câte o cheiță, o sugestie care îl ajută să descifreze poezia. E interesant felul tău enigmatic de a pluti pe apele poeziei. Dar e bine să-i dai și cititorului o șansă de a se dumeri. Ne-am oprit la două texte care ni s-au părut mai explicite – *Apologia glodului* și *Pictura tomnatică a unui adolescent*.

Daniela COVANJII, cl. a XII-a (Chișinău). Felicitări cu ocazia apariției placetelor de versuri! Din ciclul primit am ales *Durere și După ploaie, curcubeu*.

Violeta DIRVICI, cl. a VIII-a (Hâncești). Dacă erau ceva mai multă gramatică și stil, chipul ma-mei avea să strălucească și mai tare în poezia ta.

Liviu LAZĂR, cl. a IX-a (Dondușeni). Cu câteva omiteri indispensabile, am trimis la tipar *Scrisoare copilăriei*.

Cezara FLOREA, cl. a VII-a (Sevirova, Florești). Patru rânduri frumoase. Așteptăm și alte rânduri.

Alexandru TATARIN, cl. a XI-a (Chișinău). Ate-tăm: spiritul acut de observație, capacitatea de a creionă situația prin detaliu semnificative, scriitura alertă, dezvoltată. Dincolo de asperitățile de expresie inerente începutului.

Nicoleta GUȘTIUC, cl. a VIII-a (Cotul Morii, Hâncești). Textele atestă un univers personal dimensionat cu întrebări și răspunsuri care te invită la meditație. Îți propunem deviza: discernământ și limpezire.

Maria COJOCARU, cl. a XI-a (Chișinău). *Cimitirul* e o decupare fidelă din realitatea înconjурătoare, însoțită de meditații și concluzii. Încearcă să abordezi și alte teme. Eventual, din același registru.

Irina BALICA, cl. a VI-a (Gura Căinarului, Florești). Ai surprins într-un mod ingenuu *Bucuria iernii*. Ne mai bucurăm puțin și intrăm în primăvară.

Lucrări interesante, dar care mai necesită efort pentru a fi publicate, ne-au trimis Nelu ANTOCIAN, cl. a IX-a (Chișinău), Livia GOSPODINOV, cl. a IX-a (Hâncești) și Cristina TIGHINEANU, 15 ani (Fundurii Vechi, Glodeni).

Nu numim autorii cu texte ocazionale sau modește, totodată, sfătuindu-i să insiste și să revină.

Vă dorește inspirație și succes

Leo BORDEIANU

DUPĂ PLOAIE, CURCUBEU

Ia inima mea
Și dă-mi-o pe a ta!
Lasă vremea de afară!
Poate peste geam chiar tună,
Dar între noi încă e primăvară.
Fă din inima mea un puzzle,
Unul potrivit cu al tău,
Să le unim ca să răsară
După ploaie curcubeu.

Daniela COVANJII, cl. a XII-a
LT Tudor Vladimirescu, Chișinău

Vâslește, luntrașule, vâslește,
În oceanul fără de margini,
Visează-ți insula
Pe care nu o vei vedea niciodată.
Reconstruiește-ți himerele
Din lutul celor porți,
Căci scopu-ți prin tine trăiește,
În timp ce fisura memoriei
Îți naște nemurirea.

Tatiana BALAN, cl. a XI-a
LT Ștefan-Vodă, Ștefan-Vodă

SCRISOARE COPILĂRIEI

Trag perdeaua amintirii
și cutreier tot tărâmul.
Și-nțeleg, copilărie,
Că te am numai cu gândul.

Cât de fericiți eram noi,
și cu lacrimi, și cu glume.
Unde ești, copilărie,
Unde-s ale tale urme?

Vai, și cum umblam la școală,
Veseli, fără să-nțelegem
Că copilăria pleacă...
Și cu ea și noi ne trecem.

Îmi e dor, copilărie,
Vreau să te mai am un pic.
Știu că am greșit atunci
Când spuneam că nu sunt mic.

Liviu LAZĂR, cl. a IX-a,
LT *Alexei Mateevici*, Dondușeni

PICTURA TOMNATICĂ A UNUI ADOLESCENT

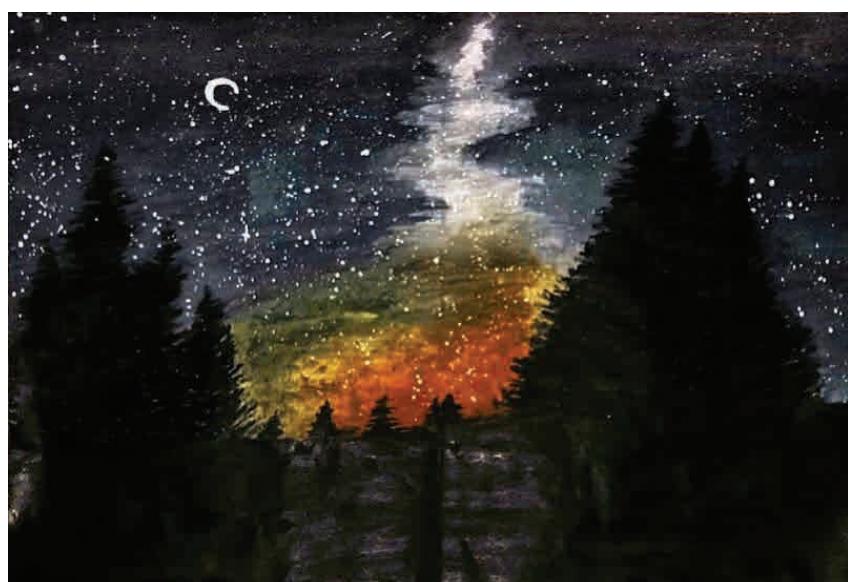
Parc monocrom,
Toamnă sură,
Drum spre casă,
Simțire, iritare, deranj.
Reclamă la ceai,
Dar vreau cafea.
Zâmbet cu dispreț.
Urechile linse de sunetul
Unei motociclete
Ce merge între
Decembrie și august.
Semaforul ca un câine
Așteaptă:
Ba verde,
Ba galben,
Ba moarte.
Nimic nu mai înțeleg –
Icar iarăși zboară spre
Soare și din nou cade.
Déjà-vu
Sau vinul se ridică la cap?

Daniel GRAMA, cl. a XI-a
LT *Miguel de Cervantes*,
Chișinău

NUANTE RECI

Andreea TROFIM, cl. a X-a
LT *Mihai Eminescu*, Comrat

PLOAIE DE STELE

Gabriela IOVU, cl. a IX-a
LT *Aurel David*, Bărdar, Ialoveni

URME PROASPETE

Daiana COLOSENCO, 10 ani
Școala de Arte Timotei Bătrânu, Hâncești

I AM A TAB*

Am ieșit din fabrică și nu vedeam decât 0 și 1... Simțeam cum componentele din interiorul meu se aşază fiecare la locul său...

Două luni mai târziu...

Am auzit un zgomot „ciudat” și un bărbat m-a scos dintr-o cutie. Modul în care interacționa cu mine era o experiență „unică”. Avea un interes mare față de mine. Îl cunosc Jonas, era un cititor activ, media sa de pagini citite săptămânal trecea de 1000. Îl plăcea cărtile cu aventuri, romanele, literatura engleză era preferată sa... (multe de povestit la acest capitol). Profesia îndrăgită de el era cea de programator și tot timpul eram ticsit cu diferite proiecte, schițe etc. Jonas mai avea și o soție, un copil, Jack. Soției sale, Katy, îi plăcea rețetele și filmele romantice. Iar micul Jack preferă jocurile ca *subway surf, helix up, cars...* În fiecare duminică, familia Brent se aduna în fața mea pentru a vorbi cu părintii lui Jack și Katy.

Tot așa timp de un an. Până când Jonas și Jack au venit acasă cu un nou *tab itab pro*. Nu știam ce să cred. Primul gând al meu era că nu mai sunt potrivit pentru el, însă acest *itab* era un cadou pentru Jack de ziua lui. Parca mi s-a luat o piatră de pe hard. În săptămânile următoare, lucrurile nu au decurs ca până acum. Jonas, Katy și Jack nu aveau deja mare interes față de mine. Singura activitate pe care o făcea Jonas cu mine era cîtitul, apoi unele machete și verificarea aplicației pentru GPS care monitoriza tabul lui Jack. Cu toate că acest *tab* era mai puternic, nu credeam că voi fi acineva roată la căruță...

Peste o săptămână, lucrurile s-au înrăutățit. Bănuielile mele de la început se adevărau. Jonas căuta niște lucruri care mă speriau (de ex. *new tab 2018, itab vs itsb pro...*) de multe ori, nu îi deschideam fișierele intenționat. Nu voiam să fiu dat la o parte.

Deodată *itab pro* cere să se împerecheze cu mine prin *redtooth* (un fel de *bluetooth*). Eu am discutat cu el și mi-a spus: *Eu îți sunt superior ție.* Atunci m-am oprit.

...M-am trezit la service pentru o scurtă perioadă de timp. Am auzit că am o problemă la nivel de soft și hard. Problema a fost rezolvată, însă s-a întors în trei zile (ștergeam fără motiv date, aplicații etc.). De data aceasta, cel de la service ne-a spus că

sunt o cauză pierdută. Trebuie să fiu restartat și „schimbă” pe interior...

Și Jonas m-a restartat, dar a păstrat cardul de memorie pe care erau majoritatea datelor. Eram reînnoit, dar cu datele vechi. Apoi înăuntru a apărut un virus ce creștea în mine pe zi ce trecea... Am fost lăsat pe un raft prăfuit...

După trei ani...

Simt un feedback care îmi ordonă să mă pornesc... error... error. Însă era doar *malowareul* care se reactiva pentru că cineva (Jonas, cred) mi-a scos cardul de memorie. Astfel am pierdut orice legătură

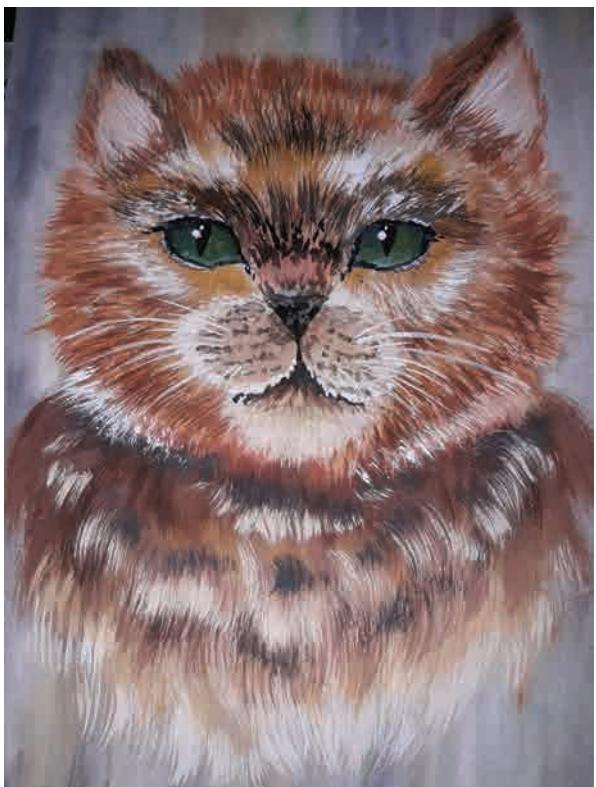

GEAMURI LUMINOASE

Ion MACOVEI, cl. a VI-a
Băhrinești, Florești

cu trecutul (meu). Jonas m-a dus la un service (cred că la același)... După o intervenție de aproape două ore, am revenit din nou la viață. Mă simțeam foarte sprinten, cu mult mai rapid ca înainte. Astă se datoră celui de la service. Numele lui era Mark Weed. El m-a salvat de virus, m-a pus într-un corp cu un alt soft și cu un procesor schimbat. Toate aceste lucruri noi erau ale *itabului* lui Jack. Vorbind de Jack, acum e la un liceu de mate/ info și se descurcă bine. În prezent, sunt o mașinărie super rapidă, care și-a reluat activitățile.

* eng. — Sunt o tabletă.

PRIETENUL MEU

Anastasia BLÂNDU, cl. a VIII-a
GM Emil Loteanu, Clocușna, Ocnița

LUMEA FAPTELOR BUNE

Ce este o faptă bună? O acțiune de bine, ați spune voi. Sunt sută la sută de acord cu voi. Este un ajutor oferit altei persoane, un simplu sfat sau un cuvânt cald.

Orice faptă bună, oricât de mică ar fi, aduce multă bucurie și recunoștință. Probabil, nu este nimic mai plăcut decât zâmbetul și ochii mulțumiți ai persoanei pe care ai ajutat-o. Cât de bine e și cald în suflet când auzi un cuvânt de mulțumire.

O faptă bună poate fi un simplu cuvânt de salut ori un ajutor dat unei bătrâne, care duce genți grele, ori un sfat bun, necesar într-o situație complicată. O faptă milostivă te poate binedispune pe o zi întreagă. Când procedezi omenește, arăți cât de educat ești și ce virtuți ai dobândit. Întotdeauna când fac o faptă bună, mă gândesc că ea se datorează nu numai mie, ci și părintilor mei.

De multe ori stau pe gânduri: Cum ar fi lumea în care oamenii ar face numai lucruri bune? Probabil, ar fi ideală. Atunci s-ar simți respectul și dragostea față de cei din jur. Uneori, nu te costă nimic să faci o faptă bună!

Dar cât de mult poate să însemne ea pentru alții!

Danielă CERNENCO, cl. a VII-a
Vișoara, Ștefan-Vodă

MIRAJUL ZBORULUI

Hai să zburăm spre cerul albastru, mâna în mâna, spre mărețul astru care luminează atât de dogoritor.

Acolo sunt și visuri, și dragoste, și speranțe. Lumina e mai caldă, întunericul rarefiat. Hai să ne lăsăm purtați de vânt, până sus, sus de tot. Ah! Tu zbori, aripile-ți albe se duc atât de sus pe bolta cerească. Acolo nu-ți ajunge aer, dar nici nu mai ai nevoie de el. Încerc și eu, îmi iau avânt, plutesc, și cad, apoi din nou. De multe ori am încercat, dar, de fiecare dată, pământul mă primește cu brațele lui reci. Nu te mai văd, ai zburat atât de departe, fără mine, m-ai abandonat. Acum înțeleg, aripile mele sunt prea mici, prea fragile și urâte ca să pot zbura. N-o să ajung niciodată cerul, n-o să ating norii, totul s-a spulberat.

Mi-e frică, se lasă întunericul, iar eu am rămas singură.

Probabil, ești prea departe, ca să-mi auzi strigătele disperate. În lumina lunii, mi-am dat seama că visul meu a fost o minciună, iar credința mea oarbă. Am stat mult timp și am așteptat să te întorci, să mă salvezi de întunericul care creștea împrejurul și în interiorul meu. Dar n-ai făcut-o, te-ai dus și dus ai fost, la fel ca lumina din viața mea. Timpul se scurge precum apa râurilor, speranțele mele sunt schimbătoare ca vânturile, iar eu îmbătrânesc tot cu gândul la tine. Am încetat să cred că mai pot zbura și asculta cum diavolul cântă la vioară auzind asta. Tu cu aberațiile tale m-ai făcut să sper că e posibil să ating cerul și să vin înapoi, m-ai făcut să cred că sunt ca tine, pură și volatilă, că adierile tomnatice mă poartă ca pe-o frunză, că bucuria mă așteaptă cu brațele deschise. Da, am greșit amândoi, tu — că ai spus, eu — că am cresut. Și numărul greșelilor se înmulțește cu fiecare clipă care trece. Cerul e departe, tu ești departe. Unica șansă de fericire s-a dus odată cu fâlfâitul aripilor tale și cu lumina difuză de pe calea-mi surpinzător de anevoiasă.

Dulcea amintire a unui înger care mi-a arătat ce-i zborul, dar nu m-a învățat cum să zbor.

Nicoleta GUȘTIUC, cl. a VIII-a
Complexul Educațional din Cotul Morii,
Hâncești

IARNA

Asosit iarna. Afară este foarte frig. Copiii se joacă prin zăpadă. Ninge deosebit de frumos și zăpada strălucește. Copiii sunt cei mai bucuroși că a sosit iarna. Ea este friguroasă, dar și strălucitoare. Anume în acest anotimp Moș Crăciun aduce daruri la copii. Trebuie să împodobim bradul. Și în curând va veni Anul Nou și va aduce multe bucurii. Anul Nou este o sărbătoare foarte frumoasă și noi ne îmbrăcăm în haine de bal. Iarna copiii fac oameni de zăpadă. Ce frumoasă este iarna!

Irina BALICA, 11 ani
Gura Căinarului, Florești

abonament

NOI – O PRIVIRE DIN COPILĂRIE SPRE VIITOR

Dragă prietene,

NOI este revista care poate vorbi simplu despre lucruri complicate. Citește număr cu număr și viața ta va deveni mai frumoasă și mai interesantă.

Abonându-te la *NOI*, te asiguri cu un adevărat ghid pe tărâmul creației literare, plastice și fotografice și al autorealizării. Poți miza pe echipa redațională, pe specialistii asociați și pe toți cititorii care sunt gata să te asculte, să te înțeleagă și să-ți dea un sfat.

Colaborarea noastră este una deschisă — în paginile revistei poți găsi: literatură și spiritualitate, ecologie și investigații tehnice, profesii și probleme psihologice, teatru, muzică și cinema, sport și curiozități...

Revista *NOI* apare lunar, inclusiv în vacanța mare, fără numere comasate.

Pentru a vedea, îmi închid ochii.

Nu ezita să te abonezi pentru următoarele 10 luni ale anului 2019.

Fiecare dintre colegii tăi merită un abonament la revista *NOI*. Îndeamnă-i să se aboneze!

Ar fi bine ca în fiecare clasă să fie cel puțin un abonament la revista *NOI*.

Prețul unui abonament pentru 10 luni este de 160 de lei.

Indicele PM 31239.

Abonamentul la revista *NOI* poate fi perfectat la orice oficiu poștal.

OGLINDA SUFLETULUI

Filosofia ochi pentru ochi lasă pe totată lumea oarbă.

Mahatma GANDHI

Cel mai dificil lucru este să vezi ceea ce este în fața ochilor tăi.

Johann Wolfgang von GOETHE

Dacă am putea să lăsăm deoparte creierul și să ne folosim numai ochii...

Pablo PICASSO

Dacă nu ai plâns niciodată, nu poți avea ochi frumoși.

Sofia LOREN

Ochii, aceste limbi tăcute ale iubirii.

Miguel de CERVANTES

Niciun ochi care a privit frumusețea nu și-a pierdut vederea.

Jean TOOMER

Ochii celorlalți, închisorile noastre; gândurile lor, coliviile noastre.

Virginia WOOLF

Nu te poți încrede în ochii tăi atunci când imaginea îți este lipsită de concentrare.

Mark TWAIN

Pentru a vedea, îmi închid ochii.

Paul GAUGUIN

Atunci când se uită direct în ochii altuia, nimeni nu poate minti, nimeni nu poate ascunde nimic.

Paulo COELHO

Ochii unui îndrăgostit pot orbi un vultur doar cu o privire.

William SHAKESPEARE

Ochii sunt oglinda sufletului.

Proverb idiș

Fixează-ți ochii către stele, iar picioarele, pe pământ.

Theodore ROOSEVELT

Puțini sunt cei care privesc cu ochii lor și simt cu propria lor inimă.

Albert EINSTEIN

Ochii arată vîrstă sufletului.

Ralph Waldo EMERSON

CARTEA NE EDUCĂ

Carteau ne ajută să deschidem ușile către alte timpuri și lumi. Cu ajutorul ei ne putem deplasa, fără să ieșim din casă, peste mări și țări, în veacuri apuse sau în cele viitoare. Oamenii au aflat din cărți despre tainele lumii. Cu cât e mai mare numărul paginilor citite, cu atât mai profunde vor fi cunoștințele noastre. Lectura este și un exercițiu excelent de îmbunătățire a memoriei și reprezintă un mod extraordinar de a te elibera de stres.

Cartea ne educă, ne disciplinează, ne învață să deosebim

binele de rău, să fim respectuoși. Sunt pasionat de istorie și geografie. Biblioteca mea personală, ce cuprinde *Miturile și legendele lumii* și diverse encyclopedii, mă ajută să găsesc răspuns la întrebările ce mă frământă, iar viațile oamenilor iluștri m-au modelat mereu. Recent, am citit carte *Copii în cătușele Siberiei* de Spiridon Vangheli. M-au impresionat personajele ei, care și-au sacrificat viața, dar nu au renunțat la demnitate.

Sorin MUNTEANU, cl. a VI-a
Coștagalia, Cantemir

MATEMATICIANUL IDEAL

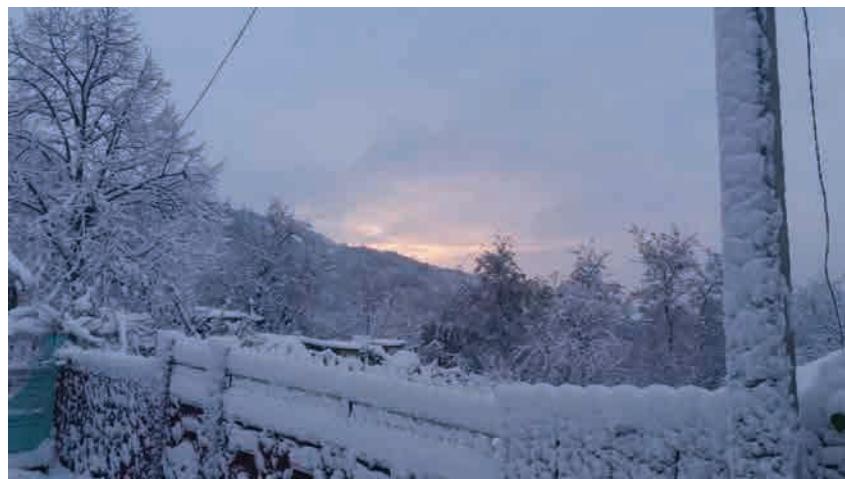
Profesorul nu devine, ci se naște. Există, bineînțeles, „întelepciunea cărții”, dar ea nu este nimic dacă nu cunoaștem întelepciunea vieții. Din vremuri străvechi, oameni educați și creativi care sunt înaintea timpului devin pedagogi.

Astfel e și profesorul meu de matematică, Ion Bondari. Exigent, dar corect, atent și înțelegător, are simțul umorului. E un pedagog care „arde” și știe cum să-i aprindă și pe cei pentru care vine la școală.

Matematica este un obiect semnificativ și destul de complicat în școală. Cu ajutorul profesorului nostru, noi rezolvăm problemele matematice cu brio.

Cuvintele remarcabile ale lui Albert Einstein: *Educația este ceea ce rămâne când uști tot ce ai învățat în școală* sunt mai relevante astăzi decât oricând. Cred că peste ani îmi voi aminti mai întâi de îndrumările domnului Bondari și apoi teoremele din algebră și geometrie!

Daria POJAR, cl. a VIII-a
Viișoara, Ștefan-Vodă

DIMINEAȚĂ DE FĂURĂ
Taisia TAIPA, cl. a IX-a
Bălănești, Nisporeni

SCRISUL ÎMI ALINĂ SUFLETUL

Așa cum sunt trebuie să fiu căutat în ceea ce scriu, căci ceea ce scriu este rezultatul exact și chibzuit a ceea ce gândesc și văd.

Antoine de Saint EXUPÉRY

De la naștere am fost nevoită să folosesc mâna stângă, pentru că mâna dreaptă și piciorul sunt paralizate. Cum mă descurc? Destul de bine, și nu, nu sunt tristă din această cauză, sunt foarte fericită. Mă simt o norocoasă că pot vorbi, auzi, gândi. Cred că cel mai frumos și plăcut sentiment pentru mine e atunci când iau stiloul între degetele de la mâna stângă și scriu. Această activitate îmi alină sufletul. Si chiar dacă uneori obosesc, nu renunț niciodată. Înghesui pe fiecare pagină cea mai mare bogătie pe care o avem noi, oamenii – sentimentele.

Scriu proză și, rareori, poezii. Prin scris reușesc să îmi exprim sentimentele, fără să îmi fie frică de eșec. Nu sunt mari creații literare, dar îmi aparțin și fiecare text are o parte din sufletul meu.

SCRIU, atât și nimic mai mult. Pentru voi, despre voi...

Mariana HAJDER, cl. a XII-a
LT Dimitrie Cantemir, Cantemir

**Marea înțelepciune
e să-ți alegi prieteni
care nu te vor sili la
compromisuri.**

Camil PETRESCU

STÂNGA PRIORITARĂ

MOFTUL TATUAJULUI

CHESTIONAR

- 1. Ce părere ai despre tatuaj?**
- 2. Tu ai un tatuaj?**
- 3. Ai colegi, prieteni care s-au tatuat?**
- 4. Cineva dintre rudele tale are tatuaj? Cum motivează faptul că și l-au aplicat?**
- 5. Cunoști de unde provin tatuajele?**
- 6. Cum crezi, de ce oamenii se tatuează?**
- 7. Cum califici alegerea unoră de a-și desena pe piele chipuri sfinte?**
- 8. Cunoști ce riscuri implică un tatuaj?**
- 9. Au de câștigat sau de pierdut celebritățile care se evidențiază prin tatuaje spectaculoase?**
- 10. Ce expresii, citate despre tatuaje ai auzit?**

*F*ie că scrie, mănâncă sau îndeplinește altă activitate, fiecare al zecelea om din lume folosește prioritar mâna stângă. Acest fenomen, care se observă încă din fragedă copilărie, a fost studiat de-a lungul timpului, iar cercetările au scos la iveală lucruri surprinzătoare despre stângaci.

Răspunsurile la chestionarul din nr. 11, 2018, demonstrează că stângacii din rândul cititorilor noștri cunosc multe referitor la subiectul propus.

1. Singurul om stângaci din familia mea sunt chiar eu.
4. Vorbind despre mine, nu m-am complexat niciodată de faptul că scriu cu mâna stângă. Aceasta este felul meu de a fi, care însă nu-mi afectează frumusețea și căldura sufletului.
- o lege care să împiedice folosirea mâinii stângi la scris.
6. Mi s-a întâmplat cu mult timp în urmă să scriu cu mâna stângă, din motiv că m-am lovit la degetul arătător de la cea dreaptă și nu puteam ține stiloul. Nu mi-a fost ușor, dar încet, încet m-am adaptat.

Marina HAJDER, cl. a XII-a
LT Dimitrie Cantemir, Cantemir

2. În clasa mea sunt unica stângace.
 9. Da, cunosc câteva curiozități despre cei cu mâna stângă priorită: printre aceștia se găsesc mai mulți bărbați decât femei; doar 10-12% din populația lumii sunt stângaci; ei găsesc cel mai bine soluțiile originale.
 3. Consider că stângacii sunt oameni deosebiți. Cred că aceste persoane au mai multă inteligență, deoarece ambele emisfere ale creierului lor sunt bine dezvoltate.
 8. Cunosc următoarele personalități stângace: Albert Einstein, Charlie Chaplin, Iulius Caesar, Regina Marii Britanii — Victoria.
- Dumnezeu a creat câțiva oameni perfecti, restul sunt dreptaci; Nu sunt stângaci, sunt doar predispuși la accidente; Mâna dreaptă nu știe ce face cea stângă.**

Daria POJAR, cl. a VIII-a
Viișoara, Ștefan-Vodă

5. Nu am observat nici părinți, nici profesori care să-i oblige pe copii să scrie cu mâna dreaptă. Nu există
7. Ziua internațională a stângacilor este sărbătorită pe data de 13 august. A fost marcată pentru prima dată în 1992, în Marea Britanie, la inițiativa Clubului Stângacilor britanici.

Teocista COLȚA, 12 ani
Cărpineni, Hâncești

*✓*șteptăm răspunsurile voastre în decurs de 20 de zile de la apariția revistei. Autorii celor mai interesante răspunsuri la chestionar vor fi desemnați și premiați în numărul 12, 2019.

Sylvia PLATH

Sylvia Plath (n. 27 octombrie 1932, Boston, Massachusetts — d. 11 februarie 1963, Londra) a fost o poetă americană. Talentul ei literar s-a făcut remarcat de timpuriu, prima poezie fiindu-i publicată la vîrstă de opt ani. A absolvit Smith College în 1955 cu *summa cum laude* și a plecat în Anglia, la Cambridge, cu o bursă *Fulbright*.

Volume: *Colosul și alte poeme, versuri, 1960*, *Clopotul de stică, roman autobiografic, 1963* (apărut sub pseudonimul Victoria Lucas). În anul 1981, a apărut volumul Sylvie Plath *Collected Poems*, distins postum cu Premiul Pulitzer.

CARTEA PATURILOR

Paturile-s de tot felul —
Duble, simple sau pliante,
Fie joase, fie-nalte,
Modeste sau elegante.

Multe Paturi sunt doar Paturi
Pur și simplu relaxante,
Dar cele mai bune Paturi
Sunt mult mai interesante!

Nu doar Patul alb în care
Te-nvelește la culcare
Și îți dă o sărutare
Și-apoi suflă-n lumânare
o mămică.

Există, la o adică,
Și Paturi pentru pescari
Și Paturi pentru pisici
Și Paturi pentru circari.

Paturile ideale
(Ești, sper, de acord cu mine)
Sunt acele Paturi care
Se pot face Submarine

Și-alunecă-n apa
Verzui-străvezie,
Argintii-sclipitoare
Precum o scrumbie.

Mai sunt și Paturi-Rachete,
Ca să vizitezi Planete —
Au plase contra țânțari
Pentru stele și comete.

Dacă îți se face foame
Peste noapte (noaptea-i mare!),
Există și-un Pat-Bufet
Bun la poftă de mâncare —

Are-o pernă de lipie,
Numai bună de mâncat,
Iar la cap, peste tăblie,
Are un automat.

N-ai nevoie de monede —
Doar de-un deget să-l îngigli
Într-un orificiu pe unde
Ies chiftele și covrigi.

Căței sau pisici,
Sau canari, sau canare
De-ți dansează pe pat
Cu noroi pe picioare,

În Patul Pătabil
Deloc nu contează —
Gemu-n el nu lasă urme,
Vopseaua nu-l colorează.

În schimb, dacă vrei,
Stând în pat, să te miști,
Tanco-Patul e-un Pat
Aprobat de turiști.

Are-n el manivele,
Și roți are, dințate,
Iar când tragi de-o manetă,
Și din mlaștini te scoate.

Tanco-Patul, pe senile,
Te urcă și la etaj,
Merge prin iazuri cu rațe,
Prin oraș, peste pavaj.

Iar de-i grindină sau ploaie,
El te apără de ele —
Tanco-Patul are totul,
Mai puțin catarge, vele...

Un pat mult mai confortabil
Ar urma să fie (logic!)
Patul pe care-l preferă
Publicul ornitologic.

Patul căsta-i un hamac
Întins între doi copaci
Unde, legănat sub frunze,
Fără grijă poți să zaci,

Păsările să le numeri —
Granguri, vrăbii, sturzi, scatii —
Și-ntr-o Carte Pentru Nume,
Numele să li le scrii.

Pe lângă Ornito-Paturi
Poți să agăți cuiburi de paie
Pentru pupeze, colibri,
Sau pentru o cucuvaie.

Păsările-or să se-adune
(Dacă nu cumva mă-nșel)
Să le dai mere și pere
Și un pic de ostropel.

Nu-i, dintre aceste Paturi,
Desigur, niciunul foarte
Potrivit să-l faci pachet
Și să îl transporti departe.

Deci un Pat-De-Buzunar
E ce-ți trebuie, se știe,
Când ești invitat la masă
La mătușă-ta Mărie

Și-ți spune: Vai, ce păcat
Că nu poți dormi aici —
Nu am niciun pat în plus,
În aceste spații mici.

Violetă ZĂBULICĂ

Poți să-ți scoți îndată patul
Cât o boabă de muștar
Și să-l uzi până se face
Un pat regulamentar.

Da! Un Pat-De-Buzunar
E Patul ce-ți trebui' ţie,
Dar n-ai nicio garanție,
Vai, n-ai nicio garanție

Că n-o să se facă iar
Mic cât bobul de muștar
În timp ce dormi tu în el —
Deci, ţi-a fost chinu-n zadar!

Așa că-ți propun un Pat
Garantat sută la sută —
Un Pat care parcă-i barcă,
Un Pat care parcă-i plută.

Fiindcă Patul-Elefant
Te duce oriunde-i ceri
Și poți să culegi banane
Direct din bananieri.

Dacă sar tigrii la tine
Când se-ntâmplă să strănuși,
Tot nu pot sări mai sus
De genunchii de mamuți.

Da, în Patul-Elefant
Chiar și regii merg călare,
Nu simți zilele fierbinți
Înăuntru, la răcoare.

Să te cațări poți pe trompă,
Te dai jos prin dos, cuminte —
Precum toată lumea știe,
Elefantul nici nu simte.

Când e arșița prea mare
Chiar și pentru băstinași,
El îți face-un duș cu trompa,
Chiar acolo, mintenaș.

Însă când temperatura
Sub zero cu mult coboară,
Pat mai bun pe lume nu-i ca
Patul-Cu-Salteea-Polară.

E-o căldură că-n cupitor
Sub zăpada-n stratul gros,
E-o căldură că-ntr-un Pat —
Ca-ntr-un Pat de eschimos.

Patul-Cu-Salteea-Polară
E făcut din puf ușor.
Și-i perfect dacă ești explo-
Dacă ești ex-plo-ra-tor

Sau dacă ţi-e nasul rece —
O sobă dogoritoare,
Ce-i încorporată-n Pat,
Te-ncălzește la picioare.

Dar cui îi mai pasă dacă
Patu-i mare sau e mic,
Cu cocoașe, cocoloșe —
Îi pasă cuiva vreun pic?

Dacă Patul are arcuri
Noi, elastice, de fier,
Dintr-un Trambulino-Pat
Poți sări până la cer

Peste lujerii de nalbă
(Pa, că noi de-acu'
Ne-am duuuuu...),
Peste bufnițe ce cântă
Bu-hu-hu! Bu-hu!
Bu-huuuuuuu!

Peste luna de pe cer,
Până hăt în Tim-buk-tu,
Cu salturi mai săltărețe
Decât chiar și canguru'.

Poți să vezi de Caru' Mare
Plin de marfă e sau nu,
Poți, de vrei, să stai vreo două
Săptămâni aici și tu.

Pentru noi, aceste Paturi
Reprezintă un atu
Și să ne suim în ele
Suntem gata chiar acu':

Paturi-Mici-De-Buzunar,
Și Paturi-Alimentare,
Tanco-Paturi, Paturi-Care-
Merg-pe-Elefanți-Călare,

Paturi-Care-Zboară-n-Cosmos,
Paturi-Care-Merg-Sub-Apă,
Paturi-De-Sărăt-În-Ele,
Paturi-Ce-De-Pete-Scapă,

Paturi-De-Uitat-La-Păsări,
Paturi-Din-Zone-Polare —
Orice Pat, la o adică,
Vreau să zic, orice Pat care

E ciudat și special
Și poate face-o minune,
Paturi variind că formă,
Dar și că dimensiune.

NU doar patul alb în care,
Încinte de culcare,
Mama-ți dă o sărutare
Și-apoi suflă-n lumânare
Și te lasă plat în Pat.

DIFERENȚELE DINTRE NOI

In prezent, populația de pe globul pământesc ajunge la circa opt miliarde de oameni, iar printre aceștia n-ai să găsești nici măcar două persoane identice, oricât ai căuta. Chiar dacă suntem la fel, ne diferențiem, prin viziuni, preferințe, ciudătenii, calități și.a. La provocarea noastră, un grup de elevi din clasa a V-a de la Gimnaziul din Mândâc, raionul Drochia, ne-au mărturisit prin ce se deosebesc de ceilalți colegi.

Doina PAIERELE: Mă remarc prin faptul că am rezultate foarte bune la limba română. Pentru a-mi îmbunătăți performanțele, muncesc mult la însușirea acesei discipline.

Valeria RUSU: Îmi place foarte mult dansul. Acasă, aproape fiecare mișcare o fac prin dans. Fiind la tabăra de vară, am luat premiul pentru cel mai bun dansator.

Nicolae CEBAN: Nu mă deosebesc prea mult de ceilalți, însă îmi place foarte mult înnotul. Sunt

gata să-i învăț pe copii să înoate, și, în caz de necesitate, să-i salvez de la înec.

Vanesa RECEAN: Mă deosebesc prin faptul că știu să cântă la viocără. Pentru aceasta exersez zilnic îndelung. Apoi, am un interes deosebit față de matematică. Am participat la olimpiade și mă străduiesc să pătrund cât mai bine în taina reginei științelor.

Cătălin MELNIC: Sunt bun la fotbal. Pentru aceasta mă antrenez, cel puțin, câte două ore în fiecare zi.

Lia FOCȘA: Îmi place foarte mult limba română. În fiecare zi, citesc căte ceva. Astfel, îmi îmbogățesc vocabularul, mă exprim corect și încep să înțeleg mai bine funcționarea limbii.

Denisa PÎSLARI: Mă descurc bine în științele exacte, îndeosebi în exercițiile de logică și matematică. Am participat la concursuri de matematică, situându-mă pe locul 2.

Pentru NOI — **Anastasia POJOGA**
Mândâc, Drochia

CALUL TROIAN AL JOCURILOR VIDEO

In anul 2018, Organizația Mondială a Sănătății a inclus dependența de jocurile video pe lista bolilor psihice. O utilizare dăunătoare a calculatorului nu reprezintă viitorul, ci o extremă. Tehnologia nu poate fi mai importantă decât viața. Cum să ne bucurăm de efectele pozitive ale jocurilor electronice, evitându-le pe cele negative? Aceasta este întrebarea la care au răspuns elevii de la Gimnaziul Nicolae Sulac din Sadâc, Cantemir.

față calculatorului sau a telefonului mobil.

Dumitru FELCIUC, cl. a VI-a: Mie îmi place să mă joc la telefon, căci îmi dezvolt imaginația.

Gabriela ROTARU, cl. a VI-a: Cineva îmi poate reproşa că jocurile video sunt plăcute de calculator sau au un impact negativ asupra noastră. Eu cred că ele sunt foarte interesante, ajutându-ne să vedem lumea mai bună și plină de feerie.

Marina DUȘA, cl. a VI-a: Impactul pozitiv este distractia. Cel negativ se face simțit asupra sănătății: stând la calculator toată ziua, îți afectezi vedere și te alegi cu ochelari pentru totdeauna.

Iuliana LECA, cl. a VIII-a: Jocurile video pot conduce spre dependență și chiar dereglați

mintale. Unele dintre acestea ne învăță doar lucruri negative. În prezent, mulți copii uită de plimbările în aer liber.

Rafaela GREBĂNOS, cl. a VIII-a: Jocurile violente pot induce mintii ideea că în viața reală se poate să bați, să omori fără a suporta nicio consecință. Împotriva, un joc liniștit, cum ar fi cel de șah sau de matematică, dezvoltă gândirea și logica.

Denis SOBOR, cl. a VI-a: În timpul jocurilor de la calculator, mă simt asemenea unui supererou. Impactul negativ este că nu te dezvolți fizic.

Lilia BOGDAN, cl. a VI-a: Au un impact negativ, deoarece ar putea ruina atât sănătatea, cât și viața cuiva.

Pentru NOI — **Silvia MAZNIC**
Sadâc, Cantemir

POVEȚELE VIETII

De regulă, multe situații din perioada prezentului se transformă în amintiri ale trecutului. Dar ce îi conferă valoare acelei amintiri dacă nu lecția pe care am învățat-o? Sau, după spusele lui Octavian Paler, rămâne ca fiecare să aibă amintirile pe care le merită. Care dintre întâmplări au fost mai dårnice în povețe și învățături ne relatează elevii claselor a VII-a și a VIII-a de la Gimnaziul din Izvoare, raionul Florești.

Milena NEGRU, cl. a VII-a: Într-o zi eram în autobuzul care ne ducea spre Chișinău. A urcat o bătrânică, iar scaune libere nu mai erau. Ea l-a rugat pe un Tânăr să-i ofere locul, iar el i-a răspuns urât. Eram foarte tristă, m-am ridicat de pe scaun și am invitat-o să se așeze. Bătrânică a zâmbit și mi-a mulțumit, iar de atunci cedezi locul întotdeauna celui care are nevoie de el mai mult decât mine.

Mihaela LUPU, cl. a VIII-a: Pierderea mamei mele m-a învățat să prețuiască și să iubesc o

ma ce a fost. Astfel, am însușit că, deși făina și zahărul arată asemănător, diferența este foarte mare.

Alexandru BABIȚCHI, cl. a VII-a: Într-o zi m-am certat cu prietenii mei. La început am fost încăpățanat, pe urmă însă mi-am dat seama că greșisem. Mi-am cerut scuze de la ei și de atunci am prins curaj să-mi recunosc propriile greșeli.

Mihai GOLOVATÎI, cl. a VII-a: Mergând pe drum, de la școală, l-am întâlnit pe fratele meu, care mânuia o căruță. Mi-a propus să

acestea am învățat un lucru important — să fiu iubitoare, dårnică și binevoitoare, ca oamenii să mă prețuiască așa cum îi iubesc eu.

Mihaela TISOVSCHI, cl. a VIII-a: Într-o zi, nu mi-am făcut temele pentru acasă. Am primit nota doi. Mama, când a văzut, s-a supărat. De atunci încerc din răsputeri să-mi fac temele la timp, ca să iau doar note bune.

Cristian RAIEVSCHE, cl. a VIII-a: Într-o zi cu soare, perfectă pentru fotbal, am căzut și mi-am fracturat mâna. O doamnă cu care nu ne prea înțelegeam m-a ajutat să mă ridic, mi-a spălat rana și a uns-o cu ceva ca să nu mă doară. Mai târziu, am văzut-o din nou pe teren, m-am apropiat de ea și i-am zis că nu trebuie să ne dușmănim. De atunci, încerc să

NE AȘTEAPTĂ MAMA

persoană cu toate calitățile și neajunsurile ei.

Vlada GASITOI, cl. a VIII-a: S-a întâmplat când aveam șase ani. Mama a pus făina și drojdia într-un bol mare, iar sora sădeea lângă el și mâncă zahăr pudră. Crezând că e zahăr, am mâncat cu lingura din bolul cu făină. Mai departe cred că vă dați sea-

mă ducă la magazin, am acceptat, am urcat, iar calul s-a speriat. A început să alerge repede și înflăcărat. Atunci mi-am dat seama că nu trebuie să fac ceea ce simți că nu e potrivit într-o anumită situație.

Nicoleta MÂȚĂBLĂNDĂ, cl. a VII-a: Am trăit întâmplări de tot soiul: plăcute și urâte. Dar din

Mircea ANDREI ajut și eu oamenii din jurul meu.

Cătălina PRĂJINĂ, cl. a VII-a: Odată, niște angajați de la Poliția raionului Florești ne-au explicat diverse reguli de apărare, care e posibil să ne prindă bine vrednată în viață.

Pentru NOI — Cristina URSU
Izvoare, Florești

VENI, VIDI, VICI

ETAPA a V-a

I. Alcătuiți propoziții în care substantivele să fie precedate de următoarele prepoziții sau locuțiuni prepoziționale: *către, de la, contra, fără de, de pe la, conform, datorită, din cauza, pe dinaintea, înainte de*. Precizați cazul și funcția sintactică a substantivelor.

II. Comparați construcțiile *Ion cel deștept.../deșteptul de Ion...* și descrieți deosebirea stilistică dintre ele.

III. Arătați ce relație semantică și stilistică se stabilește între termenii evidențiați din versurile de mai jos:

*La același șir de patimi deopotrivă fiind robi,
Fie slabî, fie puternici, fie genii ori neghiobi!*

(*Scrisoarea I*, Mihai Eminescu)

IV. Ce mod de expunere este reprezentat în următorul fragment? Argumentați. *Casa, azi ștearsă față de noua arhitectură a capitalei, înfățișa atunci ultimul confort. Ferestrele și încăperile erau înalte, ușile largi și cu frontoane de lemn bogat ornamentate, tavanurile decorate cu stucuri. Pereții erau tapetați cu hârtie dungată și de tavan atârnau lămpi electrice cu abajururi plisate... La capetele scării vegheau doi copii de marmură, tocîți și lucioși ca de ceară...* (George Călinescu)

Așteptăm răspunsurile voastre timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Răspunsurile corecte la etapa a II-a:

I. Formele de conjunctiv prezent, persoana a III-a: a luă — să ia, a sta — să stea, a copia — să copieze, a vrea — să vrea, a bea — să bea, a ploua — să plouă, a spune — să spună, a veni — să vină, a propune — să propună, a fi — să fie.

II. Formele cerute de context ale pronumelui relativ-interrogativ *care*.

S-a întors în orașul **ale cărui străzi** erau umbrite de castani.

A cerut o cameră **ale cărei** ferestre dau spre mare.

Am un prieten **al cărui** tată colecționează timbre.

Am în față un tablou **a cărui** valoare este inestimabilă.

Am ales haina **ai cărei** nasturi nu sunt strălucitori.

Am gasit un document căruia nu i-am putut stabilii vechimea.

E de admirat părintele ai cărui copii se descurcă singuri în viață.

Am citit niște versuri **al căror** autor este anonim.

Căruia dintre voi îi place muzica?

Colegul meu, **pe care** îl prețuiesc foarte mult, mi-a adus carte pe care a cumpărat-o ieri.

III. Citatul propus reprezintă un fragment din lucrarea *Horodiște* (1975), autor Ion Druță.

Creația lui Ion Druță ocupă un loc important în literatura contemporană. Scriitorul descrie viața din satele basarabene într-un mod cu totul aparte, dar cât se poate de aproape de adevăr. Prin opera sale reînvie în noi spiritul patriotic și dragostea față de familie. Prin prisma personajelor sale, Ion Druță ne prezintă caracterul moldovenilor și tradițiile acestora, iar situația din mediul rural este abordată într-o manieră domoală și frumoasă, fiind scos în evidență binele. Din toate scrierile lui Ion Druță, *Horodiște* mi se pare una dintre cele mai frumoase, unde întreaga familie este caracterizată într-o manieră pură și inocentă.

IV. În acest fragment mama este motivul principal, chiar din primul enunț cuvântul *iară* sugerează continuitatea mamei și revenirea la aceasta, nu atât fizică, cât morală, prin amintiri și dor. Epitetul *frumos* subliniază divinitatea și admirația față de mamă, aprecierea autorului și gratitudinea pentru aceasta. Prin asocierea cuvântului *mamă* cu un cântec este redată prezența puternică a acesteia în viațile noastre, este asociată cu o melodie mereu fredonată, care domină mintile noastre. Mama, în viziunea autorului, este originea tuturor, chiar și a limbii, cineva care este sortit să facă doar bine și să făurească lucruri mărețe. Cuvântul *rotund* ne indică perfecțunea și nemurirea mamei în sufletele noastre. Prin cuvântul *fașă* ni se induce ideea de grijă și iubire a mamei pentru copiii ei. Faptul că *revenim* la mama înseamnă că plecăm de lângă ea, dar nu pentru mult timp, căci mama reprezintă rădăcinile noastre, începutul, dar și sfârșitul.

Marele nostru scriitor își aduce aminte de mamă ca de o figură proeminentă în copilărie, care și-a pus amprenta în inima sa pentru veșnicie.

Nicoleta GUȘTIUC
Cotul Morii, Hâncești

Continuare în pag. 31

SOL LUCET OMNIBUS

ETAPA a V-a

1. Prin ce se deosebește viviparitatea la mamifere în comparație cu alte vertebrate? Care sunt avantajele în funcție de particularitățile modului de viață al acestora?

2. Explicați cu exemple concrete ce adaptări posedă plantele care cresc pe solurile sărace în substanțe minerale.

3. Descrieți factorii ce influențează productivitatea fitoplanctonului.

Așteptăm răspunsurile voastre timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Răspunsurile corecte la etapa a II-a:

1. Chiropterele sau lilecii se folosesc de ecolocare pentru a se hrăni și a se orienta în mediu. Ea constă din emisii de vibrații de sunete cu frecvențe înalte, care sunt reflectate înapoi ca ecouri în urechile liliacului dinspre suprafețele înconjurătoare. Prin compararea impulsului produs cu ecourile receptate, creierul și sistemul nervos și cel auditiv pot produce imagini detaliate ale împrejurimilor. Aceasta le permite lilecilor să detecteze, să localizeze și să clasifice prada pe întuneric. Tipetele lor sunt unele dintre cele mai puternice sunete produse de animale și pot varia în intensitate de la 60 la 140 de decibeli. Lilecii își folosesc laringele pentru a crea ultrasunete, pe care le produc prin gură și uneori prin nas. Microchiropterele produc sunete în intervalul de frecvență de la 14.000 la peste 100.000 Hz, dincolo de spectrul auzului uman (între 20 și 20.000 Hz). Diversele grupuri de lileci prezintă extensii cărnoase în jurul și deasupra nărilor, care joacă un rol important în transmiterea sunetelor. Urechile acestor lileci sunt adaptate la un anumit interval restrâns de frecvență. Ei pot estimă înălțimea la care se află ținta lor, folosind modele de interferență din ecourile reflectate în tragus, un fald de piele în urechea externă. Pe lângă ultrasunete, lilecii folosesc și sunete de frecvență joasă, care se înscriv în spectrul audibil uman și care au rol predominant în comunicarea socială, atât în adăpost, cât și la vânătoare. Sunt importante și în recunoașterea dintre mamă și pui, în chemarea femelelor de către masculi în sezonul de împerechere sau în apărarea teritoriului.

2. Dintre arborii ce au rol de îmbogățire a solului cu compuși de azot face parte salcâmul, care este întâlnit în țara noastră, deși este originar din

America de Nord. Salcâmul este o specie cu valoare silviculturală, socială, economică, ornamentală și, nu în ultimul rând, care fixează azotul, adică îngrășaminte din aer. Această abilitate unică ar putea menține productivitatea solurilor epuizate în zone în care agricultorii nu reușesc să-și permită îngrășamintele sintetice și alte trucuri scumpe ale „revoluției verzi”. Pe lângă salcâm, există, în alte zone geografice, specii înrudite cu acesta, care fac parte, de asemenea, din familia Fabaceae. De exemplu, arborele *Masangu* (*Faidherbia Albida*), indigen pe continentul african; arborele *Leukena* (*Leucaena leucocephala*), prezent în Asia Centrală.

3. Culorile galben-negru sau roșu-negru în lumea animală au rolul de avertizare a potențialilor prădători, că animalele cu asemenea colorit dețin organe cu substanțe toxice sau veninoase. Totodată, acesta are rolul de protecție pentru vietățile ce au preluat combinațiile respective prin mimetismul de culoare.

Punctajul acumulat de participanți la etapa a II-a:

28 de puncte: Aliona CERESĂU (10,8,10) Pepeni, Sângerei.

26 de puncte: Mihaela DODI (10,7,9) Orhei; Simion AVRAM (9,7,10) Lozova, Strășeni.

24 de puncte: Alina LUCHIȚĂ (9,7,8) Bardar, Ialoveni.

23 de puncte: Nadina DĂNĂILĂ (8,6,9) Lozova, Strășeni.

20 de puncte: Nicoleta CĂLMĂȚUI (8,7,5) Ungheni; Anastasia SÂRBU (3,7,10) LT Aristotel, Chișinău; Nina SÂRBU (3,7,10) Holercani, Dubăsari.

14 puncte: Nicoleta PORUBIN (7,7,0) Holercani, Dubăsari.

12 puncte: Teocista COLȚA (3,6,3) Cărpineni, Hâncești.

11 puncte: Lucia DOBROVICÉANU (7,1,3) Boldurești, Nisporeni.

10 puncte: Maria PLUGARU (4,0,6) Bardar, Ialoveni.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat minimum 10 puncte. La bilanțul general însă, vom ține cont de punctajul tuturor participanților.

CODREANCA A PROVENIT DE LA O FATĂ CARE LOCUIA ÎN CODRI

DE VORBĂ CU PETRU GOZUN, PREȘEDINTE AL FEDERAȚIEI DE DANS SPORTIV DIN REPUBLICA MOLDOVA, PREȘEDINTE AL CLUBULUI DE DANS SPORTIV CODREANCA

Petru Gozun s-a născut pe 10 februarie 1951, în satul Lipețkoe, regiunea Odesa. Este licențiat al Institutului Politehnic S. Lazo din Chișinău.

Activează ca deputat în Parlamentul Republicii Moldova (2005 – 2009), membru al Comisiei Europene a Federației Internaționale a Dansului Sportiv (WDSF) (din 2007), membru al Comitetului Național Olimpic (1994 – prezent). Gradul de arbitru principal al Federației Internaționale a Dansului Sportiv (WDSF) (din 2007). Este președinte și antrenor principal al Clubului Sportiv de Dans Codreanca, Colectiv Emerit al Republicii Moldova, multiplu campion mondial și european la dans sportiv (din 1973).

Deține titlurile: Lucrător

Emerit al Culturii din Republica Moldova, Antrenor Emerit al Republicii Moldova (1988) și Artist al Poporului (2011). Este cavaler al Ordinului Republicii (2001).

— Stimate dle Petru Gozun, de unde și de la ce vârstă se trage pasiunea dvs. pentru dans?

— Pasiunea mea pentru dans s-a născut încă în anii de școală. Dansam și cântam în cadrul diverselor cercuri, participam la competiții, în cadrul ansamblului școlar. Totuși, am început să mă ocup profesional de dansuri mai târziu, când deja îmi făceam studiile la universitate. Mai întâi au fost dansurile populare, iar din 1971 am continuat cu cele sportive.

Fotografie din arhiva personală

— Unde v-ați făcut studiile?

— Studiile primare și liceale le-am făcut în satul Lipețkoe, raionul Kotovsk din regiunea Odesa. Am absolvit școala cu distincție, apoi mi-am continuat studiile la Institutul Politehnic din Chișinău, în perioada 1968 – 1973.

— Cum a apărut Clubul de Dans Sportiv Codreanca? De unde vine acest nume?

— Am format clubul în aprilie, 1973, fiind student în anul V la institut, în incinta Școlii Nr. 36, apoi la uzina Șciotmaș (în prezent, Sigma). Am început cu aproximativ 200 de sportivi, al căror număr a crescut mult pe parcursul anilor. Numele Codreanca a provenit de la o fată care locuia în codri, deci Codreanca derivă de la cuvântul codru.

— Câți copii înscriși și câți dansatori de performanță numără Codreanca în prezent?

— Avem circa 1000 de sportivi, dintre care 400 sunt de performanță, la nivel național și internațional, participând regulat la competiții internaționale, campionate sau cupe mondiale și europene.

— O parte dintre dansatori sunt și ei, la rândul lor, antrenori...

— Așa este. Dansatorii de performanță, campioni mondiali și europeni, predau grupelor mici, adică dansatorilor care dețin clase mai joase decât antrenorul, astfel dezvoltând potențialul Tânăr al Clubului Codreanca și transmițând generațiilor următoare experiența bogată obținută la diverse competiții internaționale.

— Republica Moldova se înscrie printre țările care organizează campionate mondiale de dans sportiv?

— Desigur, începând cu luna octombrie, 1994. De atunci, anual, în aprilie și octombrie, organizăm câte două competiții internaționale, campionate mondiale și europene. Competițiile din octombrie se desfășoară cu prilejul hramului orașului Chișinău.

— În cei 45 de ani de activitate, de câte ori Codreanca a obținut titlul de campion mondial și câte medalii a obținut?

— Dansatorii noștri dețin 34 de medalii de aur, 33 de medalii de argint și 34 de medalii de bronz. Ele sunt rezultatul frumos al campionatelor mondiale și europene, dar și al multor alte concursuri internaționale. Mă refer aici la cea mai mare competiție din lume de dans sportiv german, *Open Championships*, desfășurată anual, la care ne-apărat participă și membri ai Clubului Codreanca.

— Codreanca a ajuns în toate colțurile lumii?

— Într-adevăr, am cucerit toată Europa și aproape toată lumea, am participat la diverse campionate europene și mondiale în Italia, Spania, Polonia, Austria, Danemarca, Olanda, Germania, Franța, Portugalia, Grecia, Ungaria, Ucraina, România, Bulgaria, Cehia, Serbia, Letonia, Lituania, Belarus, Georgia, Estonia, China, Japonia, Kazahstan, Australia și.a.

— Pentru a deveni un dansator bun este nevoie doar de muncă asiduă sau trebuie și să te naști cu acest talent?

— De la bun început talentul ajută nemijlocit, dar succesele mari se ating numai prin muncă permanentă, perseverență și prin dorința de a cucerii cele mai înalte culmi în domeniul dansurilor sportive. Talentul trebuie dezvoltat prin muncă.

— Printre cei care au dansat în Codreanca se numără și personalități renumite din Republica Moldova?

— Avem foști sportivi care activează la televiziune, sunt businessmani, politicieni, artiști, însă nu au abandonat această pasiune, unii dintre ei fiind antrenori notorii în Republica Moldova.

— Soția dvs., dna Svetlana Gozun, de asemenea, este dansatoare. Cum v-ați cunoscut?

— Eu eram în anul cinci de facultate, iar ea era

în clasa a noua la Școala Nr. 36, maestru al sportului la gimnastică ritmică, membră a selecționatei Moldovei. Interpreta pe atunci dansuri populare — doar partiturile solo. Eu am determinat-o să se reprofileze către dansurile sportive, iar dragostea noastră s-a înfiripat atunci când am ajuns să dansăm împreună. În 1975, am devenit pereche de dans și tot din acel an Svetlana a început să predea grupelor mici. De atunci ea este antrenoare.

— Fiica și nepoții dvs. dansează și ei?

— Fiica este antrenoare în cadrul CSD Codreanca, Antrenor Emerit din RM, fostă dansatoare și campioană mondială. Deține distincția de Maestru Emerit al Sportului. A ales singură dansul, nu am pus-o să opteze pentru acest domeniu. Îi place și are performanțe. Este mamă a trei băieți. Nepoții sunt dansatori și ei. Cel mai mare, Daniel, este campion european la programul latinoamerican, cel mijlociu, Anton, este vicecampion mondial la proba 10 dansuri. Cel mic, Petru, dansează pentru categoria juniori I.

— Cum a fost Petru Gozun-copilul? Ce amintiri vă leagă de acest capitol al vieții?

— Am trecut prin multe greutăți, specifice acelei perioade. Cu toate acestea, m-am străduit întotdeauna să fiu primul, să mă bucur de viață și să o trăiesc frumos.

— Ce pasiuni și ce visuri ați avut în copilărie?

— Fiind eminent în școală, îmi plăcea totul. Abia mai târziu am înțeles că pasiunea pentru dans le depășește pe celelalte și va rămâne pentru totdeauna.

— Vă amintiți de primul fior al dragostei? La ce vârstă v-ați îndrăgostit pentru prima oară?

— S-a întâmplat pe când eram elev. Cred că acest sentiment majoritatea copiilor îl simt în anii de școală — cei mai frumoși ani.

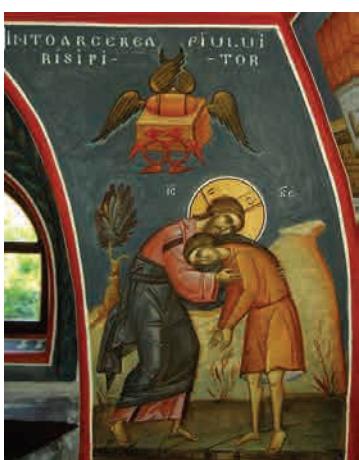
— Ce mesaj aveți pentru cititorii revistei noastre?

— Să fie optimiști, să dea dovadă de verticalitate și să muncească pentru viitorul lor. Să-și urmeze visul, oricare ar fi el. Să-și fixeze scopuri și să le atingă. Doar astfel vor putea să înregistreze performanțe.

Rubrică îngrijită de Leo BORDEIANU

FIUL RISIPITOR

Cine este fiul rătăcitor? Iată cum răspunde la această întrebare prof. univ. Constantin Cucoș: *Este omul mânat de voluptatea aventurii, de dorul de ducă, de mirajul ţării îndepărtate. Este fiul neascultător, care forțează tiparele bunei purtări. Este cel care nu a învățat încă din greutăți, dar este capabil de această învățare. Experiența limită îl trezește, îl înfrumusează și înnobilează spiritual, venindu-și în sine. Mai mult decât atât, el este gata de pocăință, de acceptare a unui statut inferior, dar în casa sa, a părintelui său. Dorul întoarcerii acasă este însotit de căința sinceră: Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu și-i voi spune:*

— Tată, am greșit la cer și înaintea ta; Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argătii tăi. (Luca 15, 18-19)

Cine este tatăl fiului rătăcitor? Este prototipul părintelui, este „tatăl generic”, un fel de Dumnezeu, a toate înțeleğător, ierător. Este marele pedagog, capabil de a converti situația de păcătuire în prilej de

îndrumare și formare. Este tatăl ce valorifică o situație limită spre un scop nobil: copilul pierdut să se regăsească. Este pedagogul care folosește singura cale de îndreptare în situația dată: pe-deapsa „pozitivă”. Nu prin deposedare sau descalificare, ci prin dăruire și primenire.

De la fiecare protagonist al acestei parabole avem de învățat câte ceva: de la fiul rătăcitor – că, oricât de „rătăciș” am fi, putem descoperi Calea; de la tatăl acestuia – că toți fiini, indiferent de căderile lor, trebuie așteptați, primiți, primeniți cu iubire pe măsura căderilor lor; de la fratele fiului rătăcitor – că putem deveni „mici”, cu toată credința noastră arătată, dacă nu îi înțelegem pe cei care au păcătuit, dar au avut forță să-și revină.

CALENDAR CREȘTIN-ORTODOX MARTIE

- 3 Duminica lăsatului sec de carne.
- 10 Duminica lăsatului sec de brânză.
- 11 Începutul Postului Mare.
- 17 Duminica I din Post (a Ortodoxiei).
- 22 Sfinții 40 de Mucenici din Sevastia.
- 24 Duminica II. Sf. Ierarh Grigorie Palama.
- 31 Duminica III (a Sfintei Cruci).

Rubrică susținută de Daniela PREAȘCA

CODUL BUNELOR MANIERE

*J*n anul 2018, mai des decât oricând am auzit expresia *șapte ani de acasă*. A devenit parcă o armă de atac între copii, între părinți și copii, între profesori și copii, între vecini, chiar și între deputații din Parlament. Unora li se pare că, folosind această sintagmă, mai ușor pot manipula, umili, supune și chiar pedepsi interlocutorul. Este amuzant să auzi spunându-i-se unui copil mai mic de șapte ani că nu-i are (când, de fapt, el de abia își formează setul de bune reguli sau maniere). Mai tristă e situația când persoanele din zona apropiată copiilor folosesc antonimul *nu ai șapte ani de acasă* atât de des, de parcă agață la gâtul copilului respectiv o tăblă: „interzis pentru a fi acceptat”.

Expresia *cei șapte ani de acasă* este cunoscută și folosită în viață de zi cu zi, de cele mai multe ori, în forma sa negativă, sănctionând manifestări ale unei persoane ce contravin bunelor maniere, făcând trimiter la educația și regulile de comportament ce ar trebui oferite de către familie în primii șapte ani de viață ai copilului, spun specialiștii. Sensul pozitiv al acestei expresii, și anume *cei șapte ani de acasă*, exprimă șansa pe care o au copiii până la șapte ani, dar și până la majorat, să acumuleze cele mai bune practici, cele mai reușite exerciții, cele mai sincere sfaturi, pentru a deveni manierați, educați și oameni de succes.

Unii dintre elevi pot spune că regulile stricte de conduită și bunele maniere „înrâmează” personalitatea, că „introduc copilul în cutie”, unde se simte limitat în creație, gândire și exprimare. Răspunsul meu ar fi — depinde de persoana care te antrenează în aceste coduri: când un părinte sau un profesor romantic și cu orizonturi mărețe te inspiră prin aceste reguli, atunci personalitatea ta nu va fi susținută inhibării; însă dacă regulile sunt impuse prin frică și pedeapsă — ele vor limita calitățile creative.

Rubrica va dezvolta în continuare subiectele ce țin de codurile scrise, dar și de cele nescrise ale aflării în diverse locuri, situații, precum și în raport cu diferite persoane. Ne vom referi la vârstă, la fete și la băieți, în mod separat. Altfel spus, în *cei șapte ani de acasă* vom încadra o perioadă cu mult mai lungă din viața voastră de copii și adolescenți, vom discuta cu voi, așteptând reacții și propuneri de subiecte interesante și vom apela la prietenia voastră ce vă este benefică vouă, dar, mai ales, nouă.

Alexandru DIMITROV

A fost eliberat din funcție? Dar de ce în timpul noptii? A fugit peste graniță, și-a pus capăt zilelor, a fost arestat de KGB, dar când amume, căci nu de mult, cu câteva ore în urmă ne-am despărțit?!

Toată lumea ocupată, grăbită, înrăită, toti se fac și nu te vedea, și nu te cuzzi, și nu te lua în seamă. Anticamera redactorului-șef e plină de lume, dar nu poți intra fără permisiunea secretarrei, iar secretara răspunde tuturor, și la telefon, și pe viu: ocupat, ocupat, foarte ocupat...

În coridor îl prind pe veșnic zâmbăretul Coțofană. De data asta nu mai zâmbește. Fiind consătean cu paznicul, cu siguranță era cel mai informat.

— Spune-mi măcar tu, mări Coțofene, ce-o fost aici noaptea trecută?

A pus degetul pe buze, și

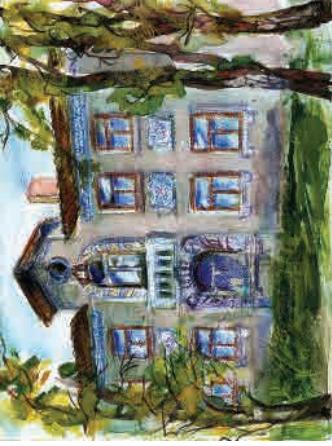
împins ușor cu umărul la o parte

și și-a văzut de drum...

M-am întors în cămăduță mea, m-am așezat la masă și căutam să restabilesc ultima noastră despărțire, seara trecută, nu se poate să nu fi știut, să nu fi presimtit Vasili Andreevici ce nenorocire vine peste dânsul. Din păcate, discutam noi între noi foarte puțin, iar seara trecută era și mai abătut, și mai tăcut ca de obicei.

Totuși, înainte de plecare, și deschis ușă, s-a uitat de nu ne pândește nimeni acolo, în coridor, și scos garafa din ascunzătul său. Pe tăcute, că întotdeuna, am cinstit vin negru de crască, cum se numește ea acolo la dânsii, în sătucul de pește Nistru. Nu aveam zacuscă. De obicei, Vasili Andreevici, gospodăros cum era, căci fusese intendant în armată, ținea în măsuță niște covrigi, dar s-au terminat. Arămaș o nucă, o singură nucă.

Începutul în nr. 6, 2018. Vă urmă-

Ion DRUȚĂ

CĂSUȚA DE LA RĂSCRUCE

ORAȘUL MEU CU UMERI ALBI DE PIATRĂ ...

CAP. III

TREI SFERTURI DE NUCA

Furtunoasa ședință a organizației de partid începusă fi dintră uitării, situația parcă se apărase cât de cât și în redacție, și în jurul meu, dar apărea la orizont mărtișorul, vine mereu în vorare și neamului mioritic, prind o nouă viață visurile, speranțele, dar încep și invia și necazurile, nemulțumirile, păcatelor noastre cele multe și grele. În fiecare zi, redacția primea căte o traistă de scrisori. Primul care le frunzărea era adjuncțul redactorului-șef, operația fiind de o însemnatate politică majoră. Răstoindu-le, Isaac Demianovici scria pe un colțisor în ce secție să fie repartizat răvașul, pentru a se lua măsurile respective și pentru a-i se răspunde autorului. Mie ror când mi se aduceau scrisori, dar iată că întră tovarășa și-mi pune pe masă un plic

cu o foare de caiet. Rezoluția re-dactorului-șef: *Pentru Drujă*.

Plin de curiozitate, încep să citi. Învațătoare de la nord, din centrul raional Cotuijeni, venea mai bine zis, durerioase drame și vietii sale personale. La clubul lor, la o serată de dansuri, iar acolo se dansa seară de seară, și apărut un Tânăr pedagog, care dansa nemaiomenit de frumos rumba, dans latinoamerican foarte la modă în anii de după război. Circula chior un cîntec dedicat acelui dans:

Rumba danseză lumea,
Rumba dansez și eu...

Sârmana învațătoare, vrăjitoră total de tânărul dansator, a căzut de acord să ia câteva lectii de rumba în particular, și astăzi i-a fost soarta. Sau pomenit ambiilor mistuiți de focul dragostei. Bătea la poartă nuntă. Se vorbea că Tânărul pedagog dansator este căsătorit, are soție undeva la să-i arate pe loc, acolo în cabinet, ce prezintă rumba, cum arăta dansul care distrugе familii zvonuri, că aşa e lumea, umbără cu pălavre. Oricum, îndrăgostitii cum erau ambii, s-cu și căsătorit. A fost o numără fantastică. La noi, toate nunțiile sunt fantastice.

Iată însă că, nu mult după nună, nici nu apucase să se încheie luna de mire, Tânărul soțiu a început să pune piciorul pe

la club. Zicea că vin la școală, îl prind în stradă și-l roagă să le mai dea câteva lectii, erau o su-medenie de tinerele, doritoare să afle cum se danseză adevărată rumba, iar Tânărul pedagog cum să refuze doleanțele tinerei lor de cunoștințe? Se ducea de cu seară, venea odată cu zorile.

S-a dovedit că un fustangiu cum nu mai cunoșcuse să Cotuijenii. Nici soția, nici soții, nici nașii, nimici nu-l puteau opri din această patimă păgubitoare, și atunci, biata învațătoare, dispărătă cum era, s-a dus de să plâns conducerii raionului, în fruntea căruia se afla o stimată tovarășă, comunistă adevărată, care conducea cu mâna de fier raionul Cotuijeni. Natural că tovarășa pe loc să vrut să afle despre ce este vorba. Cheamă soțul învațătoarei și, pentru a îmbărtășa problema frontal, în toate amănuntele sale, a cerut să-i arate pe loc, acolo în cabinet, ce prezintă rumba, cum arăta dansul care distrugă familii și scoate fetele din minti.

Se zice că dansul a plăcut conducătoarei raionului, au și dansat puțin în doi. După care îl mai cheamă o dată să mai facă o repetiție, apoi încep să se întâlnă la tovarășa acasă. O dată și de două, și de mai multe ori. Acum, totă lumea râde de biata în-

la club. Zicea că vin la școală, îl prind în stradă și-l roagă să le mai dea câteva lectii, erau o su-medenie de tinerele, doritoare să afle cum se danseză adevărată rumba, iar Tânărul pedagog cum să refuze doleanțele tinerei lor de cunoștințe? Se ducea de cu seară, venea odată cu zorile.

Sârmânul meu vecin, Vasili Andreevici, umblă veștejit de parcă el însuși a scris foiletonul celă, și acum aștepta pedeapsa maximă de care nicidcum nu poate să scape. Din când în acastă patimă păgubitoare, și atunci, biata învațătoare, dispărătă cum era, s-a dus de să plâns conducerii raionului, în fruntea căruia se afla o stimată tovarășă, comunistă adevărată, care conducea cu mâna de fier raionul Cotuijeni. Natural că tovarășa pe loc să vrut să afle despre ce este vorba. Cheamă soțul învațătoarei și, pentru a îmbărtășa problema frontal, în toate amănuntele sale, a cerut să-i arate pe loc, acolo în cabinet, ce prezintă rumba, cum arăta dansul care distrugă familii și scoate fetele din minti.

— Hai căte un păhăruț. Din grădina părintească...
— Aveți copii?
— Avem.
— Multi?
— Multe.
— Să vă fie sănătosi cu toții.
— Mulțumim.
Închinarăm pe tăcute, fără ciocniri, fără urale, viemuri grele, ce să faci...
Încinte de plecare, după ce a pus în ascunză garaffa cu vin, că mai rămăsese o jumătate, să-ă îndreptat spre ușă, dar apoi să opri brusc, să intorsă cu fața spre mine, să-ă lipit călcăiele încălțărilor tocite, și dus spre tâmplă dreaptă palma grecă, încovoiată, să-ă îndreptat din

la club. Zicea că vin la școală, îl prind în stradă și-l roagă să le mai dea câteva lectii, erau o su-medenie de tinerele, doritoare să afle cum se danseză adevărată rumba, iar Tânărul pedagog cum să refuze doleanțele tinerei lor de cunoștințe? Se ducea de cu seară, venea odată cu zorile.

Sârmânul meu vecin, Vasili Andreevici, umblă veștejit de parcă el însuși a scris foiletonul celă, și acum aștepta pedeapsa maximă de care nicidcum nu poate să scape. Din când în acastă patimă păgubitoare, și atunci, biata învațătoare, dispărătă cum era, s-a dus de să plâns conducerii raionului, în fruntea căruia se afla o stimată tovarășă, comunistă adevărată, care conducea cu mâna de fier raionul Cotuijeni. Natural că tovarășa pe loc să vrut să afle despre ce este vorba. Cheamă soțul învațătoarei și, pentru a îmbărtășa problema frontal, în toate amănuntele sale, a cerut să-i arate pe loc, acolo în cabinet, ce prezintă rumba, cum arăta dansul care distrugă familii și scoate fetele din minti.

Se zice că dansul a plăcut conducătoarei raionului, au și dansat puțin în doi. După care îl mai cheamă o dată să mai facă o repetiție, apoi încep să se întâlnă la tovarășa acasă. O dată și de două, și de mai multe ori. Acum, totă lumea râde de biata în-

sale, atât că îi permiteau vârsta și oboseala..

— ЗДРАВИЯ ЖЕЛАЮ! („Să trăji!” trad. red.)

Maiorul primul salută un servit, ceea ce contravine statutului militar.
Oarecum rușinat de această încărcare gravă, deschide ușa și pleacă.

Trec câteva zile și, într-o dimineață, vin, ca de obicei, la ora nouă, deschid ușa cămăruței noastre și rămân împietrit în prig. A dispărut masa la care sezuse încă seara trecută Vasili Andreevici, și dispărut și telefonul, și scaunul, și garafa cu vin pe care o ținea ascunsă în ungher... Până și fundul cela de oală, pe care și-l făcuse scrumieră și la care, nu știa de ce, ținea foarte mult, și dispărut. Nimic, absolut nimic din cele ce au fost legate de acest om nu a rămas, de parcă nici el nu există pe această lume...
Căm sceptic și flegmatic cum sunt, rar ce poate să mă cutremure adânc, dar am avut câteva cutremure în viață, când mai că mi se tăia suflarea... Unul dintre acestea a fost atunci, în dimineață ceeea, în redacția Moldovei socialistă. Umblam buimac prin redacție, deschideam ușile una după alta și întrebam pe toți ce să-ă întâmpină cu Vasili Poloboc.

Răzbind în viață în lipsă mamei, devenită amintire.

Nu credeam că Darienco va izbuti să-l publice, dar l-a publicat. Cenzura îl scoate din număr, el a doua zi îl pune înapoi. La apariția ziarului, satul căt pe ce să se răscole. Cereau demiterea președintelui, iar partidul, după cum se știe, nu admitea schimbare de cadre sub presunea maselor. La Comitetul Central a urmat o sedință cu ușile închise, redactorul căt pe ce să fie eliberat, dar și rezistat. Acum, eu vin cu al doilea foileton, și tot o tovarășă, de data astă, deținătoarea unui post și mai important...

În prima jumătate a zilei, când apătriu ziarul, foiletonul meu avu un succes turbat, zbârcinian telefoanele redacționale încontinuu. Din păcate, succeseul a ținut numai atât cât i-a trebuit unui automobil *Pobeda* să vină în plină goană de la Cotuijeni la Chișinău. Cum automobilul cu tovarășa de la Cotuijeni a intrat în oraș, succesul creației mele începu să scădă, până și se transformă, spre sfârșitul zilei, într-un grandios scandal.

Întregul aparat de partid era șocat, era plin de furie. Se tot întrebau în șoapță înalții demnitari: Ce se întâmplă cu acest ziar, cine și permis căsă ceva? Curat diversiune, pentru că nu putea un asemenea om de stat să devăvara conducerător, cu

atâtă greutate politică, să se abatătă atât de grav de la normele de morală partinică! Se poate că ziarul nostru principal să atace cadrele, care sunt temelia politicii statale? Mai întâi a fost *Cucoana*, acum, iată, apar *Furnicării în călcăie*. Cine este autorul celăi? De ce nu a fost încă gonit, exclus, dat afară? Problema era că nu aveau de unde să exclude. Nu eram nici în comsomol, nici în partid, nici membru al sindicatelor. Din Uniunea Scriitorilor puteam fi exclus doar după o sentință judecătară.

— Aduceți-i dosarul.

Dispozitia a sunat că o salvă de tun. Natural că, pe atunci, toți aveau pe undeva dosare, care însă, de regulă, erau în stare pasivă, dormitău, cum se zice. Atunci însă când sunau clopotelle și dosarul era cerut undeva sus, porneau o mare agitație și înfrigurare în societate. Prin Chișinău se transmitea, din șoapță în șoapță: S-a cerut dosarul lui Ion Druță. Oare căm ce au de gând să facă cu dânsul? Se bănuia că voi fi sau arestat sau eliberat din funcție cu ceea ce se chema pe atunci „*boala lui binețem*”, adică cetățean pechetuit cu un enorm semn de întrebare, după care nu mai aveai nicio speranță să fii undeva angajat. De publicare, nici vorbă.

În această poză, realizată în anii '50, este prezentă conducerea Uniunii Scriptorilor în componentă ei de bază. De la dreapta la stânga: Vladimir Rusu, Andrei Lupan, Emilian Bucov, Fiodor Ponomari, Petrea Cruceniuc, Petre Darienco, Bogdan Istru.

Redacția *Femeii Moldovei*, spre invidia multor publicații, avea automobilul său, dar Moldova nu prea avea drumuri, cum nu le are nici azi. Când plecam în deplasare, șoferul redactiei lăua loptile și, deseori, ne opream să curățăm drumurile viscolite. Iarna lui 1954.

* Materialele au fost oferite de către Ion Druță și Muzeul Național de Literatură M. Kogălniceanu.

vățătoare, o numește coana sădăroșită, și autoarea scrisorii în-

treba redactia ziarului Moldova socialistă. Poate o ardevărătă comunistă exploata în aşa fel

plângere unui cetățean?

Firește, era tema mea. Apu-

căturile președinților comite-

lor executive raionale le cunoș-

team cum nu se poate mai bine.

Un an și ceva am fost corespon-

dentul Tăranului sovietic în teri-

toriu. În totul băltă și plec la

Cotujeni. Descriu totul așa

cum mi s-a păstrat în memorie.

Mi-aduc aminte și acum față

speriată a bieteii învățătoare

când niște elevi au chemat-o

din cancelarie pe motiv că o

căută un tovarăș venit de la

Chișinău. Era plinuită, frumu-

șică, sigură de sine. Una dintre

învățătoarele celeale cu câteva cla-

se de liceu, ajunse peste noapte

cadre didactice, dat fiind că

foștii învățători, îndată ce tan-

curile sovietice au trecut Nistrul,

s-au refugiat peste Prut.

— Chiar să fi venit special la

— Special.

M-a luat usurel la brat, în-

demnându-mă ceva mai la o

parte.

— Vă rog să nu afle nimenei

că om scris la redacție. Mai am

două lectii și mă eliberez. Vă

șășept peste două ore acasă.

Uitați-vă, stau în căsuță de la

colț, i se vede de aici acoperișul...

O vreme, m-am plimbat prin

așa-zisul centru raional, pentru

că, la drept vorbind, nu avea

nici pe de parte Cotujeniul celă

înfățișarea unui centru raional.

Un sat obișnuit ca toate satele.

Colb, găini, javre cotonogite,

côte un milion somnoroș cu re-

volver la cingătoare. Am trecut

pe la executiv s-o văd pe tova-

rășa amatoare de dansuri exo-

tice. Un munte de femeie, ma-

sivă, categorică, cu voce și

apucături bărbătești. Mi-a spus

că e ocupată, pleacă prin setele

raionului. Dacă e ceva urgent,

mă poate lua cu ea în mașină

să discutăm pe drum. Zic, nimic

urgent, și apoi mai am niște

treburi în centrul raional.

Dansatorul de la Cuhurești

cu rumba lui nu mă interesa.

Î-am văzut destui în viață mea.

Cam peste două ore și ceva, în

căsuță de la colț, spre mareea

mea uimire, mă aștepta o masă

boierească. Învățătoarea s-a așezat în copul mesei, invitându-mă să mă așeză călături, că mai era un scaun.

— Multumesc, dar acolo nu-mi va fi îndemână să scriu.

Mai bine voi sta pe partea asta. Aici am loc liber pentru carnetul de însemnări.

— Cum dorință. Cu ce începem? Avem vin de două feluri.

— Începem cu amănunte pe

marginea scrisorii dumitale, că pentru astă am venit...

În vreme ce eu puneam în-

trebări și învățătoare îmi răs-

punde, maică-sa făcea de

strajă. Stătea pe prispă cu o

cără alături, în caz că vom fi

atacați de legitimul bărbat.

Slavă Domnului, nu am fost

atacați. Cam peste o oră, fără a

gusta din vin și din sărmale,

mi-am luat rămas-bun și am

plecat grăbit să prind unicul

autobuz ce facea ruta spre

Chișinău.

Nu eram sigur că foiletonul pe

care îl voi scrie va fi publicat.

Zioriștii, de regulă, erau instruiți

în preclabil: cadrele de partid și

de stat nu pot fi criticate în presă.

Materialul pregătit pentru tipar

urma să fie transmis, printre-o

scrisoare închisă, conducătorilor

republicii. Dacă redactorii se

făceau că se printre de-

gete căte un material mai coltos,

îl scoțea din pagină cenzura

încintă că numărul să intre în

mașină. Eu însă contam pe fap-

tul că, în fruntea Moldovei soci-

aliste, era un scriitor ambicios,

care voia cu orice preț populari-

tate în mijlocul cititorilor, în mijlo-

cul intelacuallilor și, deseori, se

luia la ceartă până și cu cenzura.

Folitoanele mele treceau cu

greu, uneori erau scoase din

număr și apoi iar pușe, dar,

până la urmă, apăreau. Mai des

mult bucluc și bătaie de cap avuiesem cu un foileton ce se numea, după câte îmi amintesc, Cucioana. În tăran, pare-se din Sângerei, a scris la redacție despre un caz cu totul revoltător. Colhozul lor era condus de o to-

tareasă poate și trebuie să con-

ducă țara. Să ele conduceau. Să

intâmplat că soției țărănumului celă

de la Sângerei îi venise timpul

să nască. Maternitatea era la

Bălti, cale de vreo douăzeci de

kilometri. În colhoz era un singur

automobil, Pobeda, mașina de

serviciu a tovarășei președinte.

Durerile nașterii erau istovi-

toare, temeia urlă de dureri, și

bietul om să dus în zori la pre-

ședinte și se ruga cu lacrimi în

ochi să-i dea mașina să-și ducă

soția la maternitate.

— Las' că să duce ea și cu

cărula.

Au pornit cu căruța. Bicița fe-

meie, pe mică de ceas leșina. La

o jumătate de drum îi cîunge din

urmă tovarășa cu Pobeda. Pleca

și ea la Bălti cu treburi. Bietul om

i-a ieșit în cale, mai s-o roage în

genunchi. Mașina a fănat puțin,

dar nu s-a oprit. Tovarășa a dat negativ din cap și automobilul a

rupt-o din loc, lăsând o coamă

de colb în urma sa. Cucioană,

mă rog...

61 /

Rubrică susținută de Alina FELEA, doctor în istorie, conferențiar cercetător

HISTORIA EST MAGISTRA VITAE

ETAPA a V-a

1. Explică, pornind de la sursă, sintagma *regim fanariot*.

Asociați la conducerea Imperiului Otoman, fanarioții devin instrumentele prin care puterea suzerană controlează Țara Românească și Moldova, fără ca formal să fie abolită autonomia lor internă. [...] Soluția fanariotă a fost determinată de noua configurație politică din spațiul Europei Centrale și Sud-Estice, unde recesiunea otomană antrenase mișcarea de eliberare, prin încercările pe care le fac Țările Române de a ieși, cu ajutorul marilor puteri creștine, din sistemul otoman. (Pompiliu Teodor, *Secoul luminilor în Țările Române, în Istoria României* (colectiv de autori), 1989).

2. Identifică evenimentul și stabilește două cauze ale evenimentului.

3. Explică proveniența denumirii bancnotei *leu românesc*. Enumerați trei tipuri de monede care au circulat în Țările Române în Evul Mediu.

4. Identifică genul artei și autorul lucrărilor. Explică importanța sa pentru arta Moldovei.

Așteptăm răspunsurile voastre timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Răspunsurile corecte la etapa a II-a:

1. Procesul expus în sursă este *Expansiunea politico-militară a Imperiului Rus*. Pavel Kiseleff, președintele plenipotențiar al divanurilor Principatelor Române, și-a adus aportul la reorganizarea administrativă a celor două Principate Române și la întocmirea Regulamentelor Organice. A contribuit la restructurarea mai multor instituții: poliția

șijandarmeria, înființându-se o strajă pământeană; sub controlul statului s-au așezat sistemele educațional și cel al sănătății, adoptându-se măsuri pentru alcătuirea unui corp de medici, responsabil pentru instituirea unui comitet sanitar, care să supravegheze și să fie responsabil de îngrijirea sănătății și a igienei publice etc.

2. Evenimentul prezentat în caricatura *Echilibru european 1914* este declanșarea Primului Război Mondial. Caricatura ridică și lupta pentru împărțirea sferelor de influență în lume între cele două blocuri politico-militare: Antanta și Tripla Alianță. Simboluri (funia reprezintă relațiile internaționale și echilibrul european în 1914; cele două grupuri ce trag funia simbolizează blocurile politico-militare; fiecare dintre participanți simbolizează un stat, pe centru este reprezentată Italia, care la începutul conflagrației s-a declarat neutră, de fapt, un alt titlu al caricaturii este *Neutralitatea Italiei*).

3. Genul artei este *grafica de carte* (în cazul dat realizată de maestrul Ilie Bogdesco la *Miorița*). Ilie Bogdesco a mai ilustrat: *Opere alese de Ion Creangă*, *Opere alese de Constantin Negruzzi*, *Vânătorul de cerbi* de Fenimore Cooper, *Suflete moarte* de Nikolai Gogol, *Crimă și pedeapsă* de Fiodor Dostoievski, *Călătoriile lui Gulliver* de Jonathan Swift, *Punguța cu doi bani* de Ion Creangă etc.; a elaborat seria de linogravuri color *Patria mea*, desenul *Ostașul* etc.

Punctajul acumulat de participanți la etapa a II-a:

Se acordă: 5 puncte din oficiu, câte 10 puncte pentru fiecare răspuns corect, câte 1 punct la fiecare sarcină pentru complexitate.

36 de puncte: Maria-Denisa NOVICOV (5, 10, 10, 10, 1), Nisporeni.

32 de puncte: Maria CIOBANU, Bardar, Ialoveni; Ecaterina POPUȘOI, Holercani, Dubăsari; Mihaela DODI, Susleni, Orhei (5, 5, 10, 10, 2); Andreea-Ramona OLTEANU (5, 8, 8, 10, 1), Vădeni, Soroca.

31 de puncte: Ion LATU (5, 5, 10, 10, 1), Orhei.

30 de puncte: Sanda POSTICĂ, Cătălina DAVID, Bardar, Ialoveni; Nădina DĂNĂILĂ (5, 5, 10, 10) Lozova, Strășeni.

Continuare în pag. 24

ÎNGER, ÎNGERAŞUL MEU

*J*nge, îngeraşul meu,
Hărăzit de Dumnezeu,
Te rog să-mi aduci în dar
Dragoste, credință, har!

Vasile ROMANCIUC

NOAPTE DE VIS

Astăzi ziua-ntreagă
A tot nins și-a nins –
Parcă mai aproape
Casele s-au strâns.
A-nghetăt de-acumă
Lacul cel verzui –
Luna patinează
Pe oglinda lui.
Dealul singuratic,
Deșteptat de ger,
Numără în șoaptă
Stelele pe cer.
Iară pomii poartă
Albul iernii strai
Și visează dulce
Florile de mai.

CEA MAI LUNGĂ SCRISOARE

*J*n vechime, scrisorile se scriau pe plăci de piatră, de lemn sau de lut, pe frunze de palmier, de papirus, pe tăblițe ceruite, pe pergament și, abia începând cu secolul al XVI-lea, ele au început să fie scrise pe hârtie. Forma scrisorii de azi, precum și plicul lipit, au început să fie folosite în anii 20 ai secolului al XIX-lea, în Anglia.

Totodată, în Muzeul Național al Turciei se află cea mai lungă scrisoare a tuturor timpurilor. Ea este pe pergament și are o lungime de 10 m și o înălțime de 7 m. A fost scrisă în secolul VI d. Hr. de către șahul Persiei și e adresată sultanului otoman.

*J*n Coreea și Japonia, există o cafenea (*Cat Café*) unde puteți merge pentru a bea cafea și a sta cu pisici ore în sir, în timp ce în Rusia se află un teatru, unde toți actorii sunt pisici. Totodată, aceste felini sunt cele mai populare animale de companie în America: există 88 de milioane de pisici, comparativ cu 74 de milioane de câini.

Sunt campioane și la alte capitole: unele au supraviețuit căderii pe beton de la peste 32 de etaje (320 de metri), datorită în mare parte „reflexului de orientare”. Isaac Newton este inventatorul ușilor pentru pisici. Savantul le-a creat, pentru că toată ziua felina să împinge ușa pentru a o deschide, strivind astfel o parte din materialele cu care aceasta lucra.

Pisicile sunt printre cele mai somnoroase animale, acestea petrecându-și în jur de 65% din viață dormind, în timp ce 25% și-o folosesc spălându-se, 5% mâncând și 5% jucându-se.

*H*ârtia nu roșește sau hârtia suportă orice. Expressia își are originea în Epistole către cunoșcuți, unde Cicero folosește aforismul *Epistola non erubescit* (scrisoarea nu roșește), adică în scris unii pot așterne și gânduri pe care le-ar fi rușine să le spună oral. Mai târziu, cuvântul *scrisoare* a fost înlocuit prin *hârtie*, iar expresia e utilizată, de regulă, pentru a condamna (sau a ironiza, după imprejurări) tot soiul de stupidități însirate pe hârtie.

Rubrică îngrijită de Elena LEAH

Lucia STATE

VISUL LUI TUDOREL

Era o iarnă și un frig, de crăpau pietrele. Mihai și Tudorel, buni prieteni, se trăgeau cu sanie. Mihai era un băiat foarte răsfățat. Locuia într-o casă mare, frumoasă, părintii săi aveau grija să nu-i lipsească nimic, făcându-i toate poftele. Nu același lucru se întâmpla și cu Tudorel, care stătea numai cu bunica lui într-o casă mică, cam dărăpănată. Când părintii lui Tudorel au murit, bătrâna, chiar dacă i-a fost greu să-l crească, nu l-a dat de lângă ea. A avut grija să-l învețe cum să se poarte cuviincios și să fie ascultător.

Când Tudorel intră în casă înghețat, bunica îl imbrățișă cu căldură. Rar îl certa pe băiat, iar acum stătuse destul de mult afară, însă nu era cauzul să-l certe. Se bucurase și el de ninsoarea care căzuse. Spuse cu duioșie în glas:

— Tudorel, dragul bunicii! Ai înghețat de tot!

— Bunico, am alergat cu Mihai prin zăpadă! N-am simțit frigul!

Bunica se puse pe râs. Obrajii și urechile roșii arătau altceva. Buzele erau vinete, dar nu certă băiatul. Măcar cu atât să-l bucure. Merita să fie și el răsfățat ca prietenul lui, Mihai, dar din pensia ei mică nu putea să-i ofere prea multe.

— Hai! Ia și soarbe din supa astă caldă! Te vei încălzi imediat!

— Mulțumesc, bunico! Mmmm! Ce bună este!

Bătrâna privea cu drag băiatul cum sorbea cu poftă supa. Când termina de mâncat, Tudorel, care era „rupt de oboseală”, se așeză pe pat și imediat adormi.

Nu dură mult că băiatul începu să se întoarcă în pat pe toate părțile. Bunica vorbi singură:

— Da știu că visezi, nu glumă! Ce o visa oare?!

... Se făcea că în locul prietenului său Mihai, alături de el era un pitic. Împreună cu acesta, Tudorel plutea spre ținuturile lui Moș Crăciun. Albul strălucitor al norilor aproape îl orbea pe Tudorel. În jur era gheață, peste tot erau clopoței cu beteală argintie, care atârnau cu funde roșii și aurii din loc în loc. Steluțele strălucescă în toate culorile. Mii de globuri erau așezate în coșuri albe printre crengi de brad. Intrără într-un palat de cleștar cu trepte care urcau spre locul unde Moș Crăciun se odihnea pe un jilț înalt. Pe niște rafturi din apropiere, băiatul văzu o mulțime de căciulițe roșii cu ciucuri albi și haine tot roșii alinate frumos, cizme înalte strălucind de curățenie se aflau ordonate pe un alt raft. În apropiere văzu și spirișușii care așteptau un semn să se îmbrace și să pornească la drum spre copiii cuminti. Tocmai când Tudorel se intreba ce urma să facă el în locul acela, Moș Crăciun îi vorbi: „Bine ai venit, Tudorel!”. „Moșule! Un pitic m-a adus aici la tine, dar nu știu unde a dispărut!?” „Nu-ți face griji, eu i-am spus să

te aducă! L-am trimis să pregătească renii, să-i înhamem la caleașcă, pentru că a venit timpul să duc daruri! E Crăciunul! Hai să-ți alegi o jucărie, apoi te voi duce înapoi în ținutul tău, altfel va plângem bunica după tine!”

În mormanul de jucării, Tudorel văzu un avion care semăna cu cel de acasă, din vitrina magazinului de peste drum. Ce mult și-l dorise! Moșul, care ghicea gândurile tuturor copiilor, ghici și pe

al lui Tudorel căsă încât îi spuse băiatului să ia avionul. Dădu băiatului și un coș mare cu dulciuri.

Tudorel simți încă plutește. Renii trăgeau caleașcă printre norii că de vată...

Tudorel se trezi. Era dimineață. Ce dezamăgire pe bietul băiat. Fusesese doar un vis!

Ca de obicei, porni spre raftul unde erau periuța și pasta de dinți, pentru a se spăla. Dar... se șterse la ochi. Nu-i venea să credă! În camera săracăcioasă erau un brad mare împodobit, coșul cu dulciuri și... avionul!

— Bunicol! De unde au apărut toate acestea?!

— Cum, Tudorel, nu știi că astăzi este Crăciunul?! Moș Crăciun a trecut repede pe aici. Vezi dacă ai fost cuminte?

Tudorel mulțumi în gând Moșului că visul lui devine realitate.

Ilustrații: Alexei COLÂBNEAC

29 de puncte: Simion AVRAM (5, 5, 9, 10), Lozova, Strășeni.

28 de puncte: Anastasia SÂRBU, Nina SÂRBU (5, 5, 10, 8), Holercani, Dubăsari; Maria PLUGARU (5, 5, 8, 10), Bardar, Ialoveni.

25 de puncte: Veronica VORNICESCU (5, 5, 5, 10), Lozova, Strășeni.

22 de puncte: Cristina CODA (5, 5, 2, 10), Puhoi, Ialoveni.

19 puncte: Teoctista COLȚA (5, 2, 2, 10), Cărpineni, Hâncești.

Publicăm doar numele celor care au acumulat minimum 19 puncte. La bilanțul general, vom ține cont de punctajul tuturor participanților.

S-au acceptat toate variantele corecte ale răspunsurilor.

Dragi elevi! Vă reamintim: răspunsurile trebuie să fie individuale, originale și complexe. Atenționăm: răspunsurile colective și/sau identice nu vor fi punctate.

EVALUARE

Mircea ANDREI

POMPEIA PLOTINA

Pompeia Plotina (cca. 70-121), soția împăratului roman Traianus, s-a născut în timpul domniei lui Nero, la Nemausus, în provincia Gallia, în familia lui Lucius Pompeius și a Plotiei, care aveau relații politice și familiale extinse. S-a căsătorit cu Traian, când acesta avea 22 de ani, înainte de urcarea lui pe tron. Ea l-a urmat în toate campaniile militare pe gloriosul și războinicul său soț.

Când Traian devine guvernator în Germania inferior (97), Pompeia Plotina se mută cu soțul ei la Colonia. Împreună cu ei locuiau sora lui Traian, Ulpia Marciana. Relațiile dintre soția și sora împăratului erau dintre cele mai armonioase, încât îi uimeau pe toți.

În 98, Traian devine succesorul la tron al lui Nerva și familia se stabilește la Roma. Plotina dobândește un rol influent la curtea din Roma. Ea a contribuit mult la stabilirea relațiilor dintre senat și provincii: a obținut promulgarea unor legi despre limitarea impozitelor pentru guvernatorii din teritoriile cucerite; a fost inițiatarea sistemului alimentar, creând fonduri pentru ajutorarea săracilor. În 101 senatul i-a acordat titlul de *augusta*.

Cercetătorii moderni susțin că Pompeia Plotina era o femeie foarte educată și că dispunea de aceleași posibilități de intrare la împărat precum, la timpul ei, avea Livia, soția lui Augustus. Iar scriitorul Plinius cel Tânăr, contemporanul lui Traian, în panegiricul său făcut împăratului, scria: *Soția ta, o Cezare, este foarte potrivită slavei tale și îți este ca o bijuterie. Oare poate fi ceva mai curat și mai neprihănit? Sau mai demn de veșnicie?* A fost asociată de romani cu Vesta, zeița căminului și al focului veșnic al cetății, și cu Minerva, zeița înțelepciunii.

Pompeia Plotina n-a avut copii. Ea l-a protejat pe Hadrian, vărul lui Traian, rămas orfan de tată la vîrstă de zece ani cu sora lui. Mai târziu, în anul 100, Plotina aranjează și obține încheierea căsătoriei lui Hadrian cu Vibia Sabina, nepoata lui Traian, care locuia în casa ei.

Ea l-a însoțit pe Traian și în vremea războiului romano-part, când acesta era bolnav, iar înainte de moartea lui, în drum spre Roma, la Selinus, l-a convins să-l recunoască succesor la tron pe Hadrian. Pompeia Plotina a însoțit corpul lui Traian la Seleucia, iar la Roma a depus cenușa lui la baza Columnei sale din Forul lui Traian.

Până la sfârșitul vieții sale, Pompeia Plotina a locuit la Roma. A avut aceeași influență asupra treburilor statului, era preocupată de filozofie și se bucura mult de respectul lui Hadrian. A murit în 121, fiind înmormântată în Columna lui Traian și zeificată de către Hadrian. În cinstea ei, au fost construite două temple: unul la Roma și altul la Nemausus.

Rubrică susținută de Tatiana CRESTENCO,
jurist specializat în drepturile copilului

CINE PLEACĂ LA OLIMPIADELE ȘCOLARE

*R*ecent, am avut un conflict cu profa de limba și literatura română. Dacă până acum eu eram delegat la olimpiadele raionale de română și mă întorceam acasă cu locuri premiante, în prezent, ea nu-mi permite să plec și trimit elevi mult mai slabii. Cât de corect este acest lucru față de imaginea școlii și cum îmi pot apăra dreptul de a participa din nou la olimpiadă?

Elena E., 15 ani, Edineț

Olimpiadele școlare au scopul de a realiza un sir de obiective, printre care: stimularea interesului sporit al elevilor în raport cu anumite discipline și domenii ale cunoașterii; dezvoltarea abilităților de mobilizare a voinței, a facultăților intelectuale, a spiritului competitiv etc. De regulă, la olimpiadele pe fază raională/municipală, participă liederii clasamentului; la olimpiadele locale din instituția de învățământ, cei care au obținut diplome de gradul I, II și III la olimpiadele respective din anul precedent.

Delegarea de către profesoara de limbă și literatură română a altor elevi la olimpiada raională nu este generată neapărat de neînțelegerea pe care ați avut-o. Această decizie poate fi luată pentru a motiva alți elevi și a dezvolta capacitatele lor la potențialul maxim. Orice conflict apărut trebuie aplănat prin discuții și acceptare unanimă a soluțiilor. Relațiile ostile nu trebuie să afecteze procesul de instruire. Ar fi corect să iei cunoștință de *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea olimpiadelor școlare la disciplinele de studii*, dar și să discuți cu profesoara ta pentru a clarifica toate aspectele ce te preocupa.

Puneți-mi, vă rog, care sunt funcțiile Parlamentului și care ale Guvernului?

Victor C., 14 ani, Bălți

Parlamentul este organul ce reprezintă poporul Republicii Moldova. Este unica autoritate națională care adoptă legi. De asemenea, Parlamentul, compus din cei 101 deputați aleși prin vot de către popor, este în drept să declare referendum, să aprobe direcțiile principale ale politiciei interne și externe a statului nostru, să aprobe bugetul de stat, să aleagă și să numească persoane oficiale de stat (de exemplu: prim-ministrul, procurorul general, avocatul poporului etc.).

Guvernul este organul executiv al statului, exercită conducerea generală a administrației publice, în linii generale, execută legile care au fost adoptate de Parlament.

Mai multe detalii despre rolul, structura, atribuțiile Parlamentului și ale Guvernului le găsești în Constituția Republicii Moldova.

Rubrică susținută de Constantin OLTEANU

CITIUS, ALTIUS, FORTIUS!

*A*vem deja primul plic cu răspunsuri. Cât de multe scrisori vor fi? Cât de interesați și de pregătiți veți fi? Începutul spune aproape totul despre restul drumului. Dimineața te lasă să înțelegi cum va fi ziua. Primele pagini îți arată despre ce este cartea. Primii copaci îți deschid vederea spre toată pădurea. De aceea aşteptăm scrisorile voastre, ca să ne revedem cu prietenii de altădată și pentru a ne face alții noi.

Ne sugera cineva să găsim întrebări mai greu de dezlegat, dar noi nu vrem o competiție din care să ieşim cu toții învinși. Ne dorim să fim învingători, dar și prieteni. Prietenia e acel premiu mare pe care îl putem împărți egal.

ETAPA a IV-a

1. Care este numele premierului moldovean care a decis demolarea stadionului republican din Chișinău? (5 puncte)

2. Cine este fotbalistul român al cărui nume de familie spune că el nu ar avea darul vorbirii? (4 puncte)

3. Cine este fotbalistul de la Manchester United, jucător în selecționata Franței, scos la încălzire în timpul meciului cu Liverpool (16 decembrie 2018), dar care nu a ieșit la schimb? (3 puncte)

Așteptăm răspunsurile voastre timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Răspunsurile corecte la etapa I:

1. O medalie de aur; 2. Champs Élysées;
3. McGregor

Rezultatele etapei I:

Numele celor care au acumulat maximum de 12 puncte:

Marius RISIPANU, Cristian STRATULAT, Eugen GALBUR, Cetireni, Ungheni; Mihaela MIHEREA, Tălăiești, Hâncești; Mihaela DODI, Orhei; Nicoleta PORUBIN, Nina SÂRBU, Valeria LIPCANU, Marina SÂRBU, Holercani, Dubăsari; Daniel ZARIȚCHI, Roșietici, Fălești; Alina LUCHIȚA, Maria PLUGARU, Victoria SAVĂ, Bardar, Ialoveni; Teoctista COLȚA, Cărpineni, Hâncești; Nadina VORNICESCU, Simion AVRAM, Veronica VORNICESCU, Nadina DĂNĂILĂ, Nicoleta VORNICESCU, Lozova, Strășeni; Anastasia SÂRBU, Chișinău; Ion LATU, Orhei.

Ecaterina POPUȘOI, din Holercani, Dubăsari, a acumulat 9 puncte.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat minimum 9 puncte. La bilanțul general, vom ține cont de punctajul tuturor participanților.

CHARLIE PUTH

Ceste cântăreț, producător muzical, textier și compozitor. Charlie e născut pentru scenă. Arată ca un puști ce nu te lasă indiferent. Și cel mai important este că muzica lui aduce speranță. Talentul lui a fost răsplătit cu nominalizări importante și câteva premii. La MTV Europe Awards a fost nominalizat la categoria *Best Song*.

Charlie Puth, pe numele său complet Charlie Otto Puth Jr., s-a născut pe 2 decembrie 1991, în Rumson, New Jersey, SUA. Este fiul lui Charles și al Debrei Puth. Mama lui este profesoră de pian. De la vârsta de patru ani, el învăță pianul. La zece ani, studiază jazzul. În 2013, Charlie Puth a absolvit Berklee College of Music.

Își începe cariera prin înregistrarea demo-urilor și a unui album de Crăciun, pe care îl distribuie de la ușă la ușă. În 2009, Charlie Puth își creează canalul său de YouTube, unde postează compozitii originale. A dat lovitura în 2015 cu piesa *See you again*, inclusă pe coloana sonoră a filmului *Fast & Furious 7*. Melodia a ajuns un superhit și se apro-

pie de patru miliarde de vizualizări pe YouTube. La trei ani de la lansare, Charlie Puth a dezvăluit faptul că Sam Smith trebuia să cânte această piesă: *Nu eu trebuia să cânt această piesă și nici să apar în videoclip. Eram un artist la început de drum și nu eram atât de cunoscut, dar le-am demonstrat tuturor că sunt bun*, a spus Charlie Puth.

Primul său album, intitulat *Nine Track Mind*, ieșe pe 29 ianuarie 2016. Se situează pe locul șase în SUA și pe locul trei în Marea Britanie. Și cel de-al doilea album al său, *Voicenotes*, lansat în august 2018, ajunge pe locul patru în topurile din America și Marea Britanie.

Este o fire activă și sportivă. Îl poți vedea zilnic la sală. Clipele plăcute le împarte cu familia și prietenii. Este încântat de cătelușul său, pe nume Brady. Dar mereu găsește un motiv pentru care să fie supărăt. Anume atunci când are o stare proastă, artistul poate să scrie piese despre fericire.

Ana BRADU

PETTER NORTHUG

Norvegia este indubitatibil o forță mondială a schiului, aici se glumește chiar că norvegienii se nasc cu schiurile pe picioare, iar sportul, în general, face parte din diversitatea culturală a acestei țări. Anul 2018 s-a dovedit a fi unul decisiv pentru vedetele schiului nordic norvegian, cum ar fi Marit Bjørgen și Ole Einar Bjørndalen. Recent, cel mai bun schior al secolului XXI, Petter Northug, și-a anunțat și el retragerea din activitatea sportivă în cadrul unei conferințe de presă: *Am traversat o vară și o toamnă pline de probleme. Am vrut să fiu în formă pentru debutul sezonului, însă în ultimele săptămâni am înțeles că nu voi putea concura la acest nivel. Traseul meu fost o aventură de inviziat, care a început cu un vis din copilărie, și anume acela de a deveni un bun schior. E greu să-ți închei societile cu lumea sportului, dar, totodată, trebuie să recunosc că simt o ușurare.*

Norvegianul, născut pe 6 ianuarie 1986, de-a lungul carierei sale a cucerit toate titlurile posibile:

13 medalii de aur și 3 medalii de argint la Campionatele Mondiale între 2007 și 2015, remarcându-se în 38 de etape ale Cupei Mondiale, urcând pe podium de 84 de ori; de două ori campion olimpic mondial la schi fond în 2010, Vancouver, Canada (50 km și sprint pe echipe); cel mai bun sportiv al Norvegiei în 2009 și 2015 – un record absolut la care poate râvni orice sportiv.

A urca pe schiurile dotate cu tot ce este nevoie și a lăsa urme pe zăpada de pe părții amenajate e visul unei evadări în plină iarnă pentru mulți dintre noi. Dar a căuta teren dificil, avansând pe arena mondială sportivă, fixând clăparii în schiuri pe viscol și ger și imblânzindu-le cu pasiune și curaj, este visul unui sportiv precum cel prezentat în acest număr de revistă. El a avut forțe să revină și să surprindă cu artificii pe final de cursă, numit când *Regele schiului*, când *Legenda finisului*.

Daniela CODREANU

Mihai POTÂRNICHE (04.01.1951, Păhăreniceni, Orhei).
Membru al Uniunii Artiștilor Plastici, al Uniunii Jurnalistilor și al Uniunii
Artiștilor Fotografi din Republica Moldova.

A vernisat 40 de expoziții personale de fotografii atât în țară, cât și peste hotare.
Publicații: albume de fotografii *Acasă. Amintiri...*, 1991, *Acasă. Portretele
pământului*, 2006, CD *Acasă. Ardere. Frământ. Renaștere*, 2006, *Acasă. Revenire*, 2011.
Laureat al Premiului Național al Republicii Moldova (2017), Maestru al Artei al
R.M. (1993). Este decorat cu Ordinul de Onoare (2015).

FOTOGRAFIAZĂ MIHAI POTÂRNICHE

Fiind student în anul întâi la Jurnalism, pasionat deja de fotografie, în ziua de 7 noiembrie, mă aflam la demonstrația cu parfum sovietic din centrul capitalei, când un cunoscut mi l-a arătat pe unul din grupul de fotografi: *Îl vezi, e Mihai Potârniche... Fotografiază Mihai Potârniche...* Mai apoi, trecând pe la numeroasele redacții din Casa Presei, propunând texte sau fotografiile mele, adeseori cuzeam: *Ai văzut reportajul fotografic din numărul de azi al lui Potârniche?... Mihai Potârniche le-a tras chișcă multor fotoreporterii căruṇti... Potârniche îl va fotografia pentru revista noastră pe actorul omagiat...*

Să-i dăm cezarului ce-i al cezarului — fotograful Mihai Potârniche a demolat peste noapte vechile clișee și trasee ale fotojurnalismului din presa noastră. El a deschis multora ochii — se

poate fotografia altfel. Nimeni nu neagă acest fapt. Mihai Potârniche a apărut în paginile ziarelor și ale revistelor, la numeroasele expoziții de fotografie de grup și personale, cu lucrări de o altă înținută, cioplite cu multă finețe în stil național. Potârniche găsea peisajele caracteristice coloritului și reliefului basarabean, iar în pozele cu oameni — copil, adolescent, bătrân, agricultor, scriitor, interpret sau academician... — știa să scoată în lumină sufletul acestora. Era fidel fotografiei alb-negru, fiindcă ea e mai profundă, concentreză ochiul și mintea; e reală și are mai multă individualitate decât cea color, care, deseori, îți fură privirea și nu te poți concentra asupra mesajului.

La apariția camerei digitale de fotografiat, Potârniche a îmbrățișat-o ușor, ca și ceilalți colegi de-ai lui din motive întemeiate: e mai operativă, nu există pentru ea ultimul cadru, într-o fracțiune de secundă poți schimba sensibilitatea, nu e nevoie să stai în întuneric pentru a developa filmul, nu e nevoie să stai la lumina roșie pentru a imprima imaginea de pe negativ pe hârtie; în sfârșit, nu ai nevoie de film, hârtie foto, revelator, fixator, apă, măritor, atelier... Mihai Potârniche zicea mereu că nu va divorța niciodată de fotografie alb-negru făcută de pe film; cu atât mai mult, cu cât are atelier, a păstrat aparatele cu film, măritorul și toate celealte atritive necesare unei asemenea fotografii. Odată cu înaintarea în timp, Potârniche tăărăgănează și regretă că nu are când să se apropie din nou de fotografie alb-negru cu film, aceasta este muncită și mult mai expresivă ca cea color și despre care acum câțiva ani s-a exprimat într-un interviu acordat revistei NOI: *Fotografia clasică este cea alb-negru*. Aici e cazul să facem, totuși, o paranteză — fotografiile lui Potârniche, realizate color cu digitalul, par să fi gândite ca alb-negru, adăugând în ele ceva culoare, dar nu culoare turnată cu găleata ca într-un caleidoscop.

Mihai Potârniche întârzie să revină la aparatul de fotografiat cu film alb-negru. Zilele acestea, trecând pe la Agenția Națională de Presă MOLDPRES, unde de ani buni activează cunoscutul fotograf, mi s-a spus: *Potârniche e plecat în provincie, la filmări...*

Poate că și-a luat un aparat de fotografiat cu film... Poate că filmul e alb-negru... Acolo, la țară, cineva trebuie să susțească: *Privește, fotografiază Mihai Potârniche...*

Valerie VOLONTIR

Ionaș Marișoi. Păhăreniceni, Orhei, 1978

Trebujeni, Orhei, 1987

Mărușa Paraschiva Dubinschi. Izvoare, Florești, 1975

Axenia și Zaharia Botnaru. Strășeni, 1977

A fost un drum lung. Vasile și Ana Mățăblăndă. Slobozia Mare, Cahul, 1987

Vară — țara copilăriei.
Trebujeni, Orhei, 1987

Poveste a unor timpuri trecute. Strășeni, 1977

Valeriu TUREA

Născut pe 6 octombrie 1951, în satul Rosoșeni, raionul Kelmeneț, regiunea Cernăuți. Licențiat al Facultății de Litere, secția Jurnalism, a Universității de Stat din Chișinău (1974). Activează în calitate de jurnalist la mai multe publicații periodice. Este redactor-șef al revistei *NOI* (1987 — 1991). Din 1991 îmbrățișează cariera diplomatică în cadrul Ministerului Afacerilor Externe (ulterior al Integrării Europene) al Republicii Moldova, unde deține diverse funcții, inclusiv pe cea de șef al Serviciului de presă, Director de Cabinet al Ministrului, Purtător de cuvânt. Misiuni peste hotare în România (1997 — 2000) și Polonia (2003 — 2006); în perioada 2010 — 2015 — Ambasador al Republicii Moldova în Portugalia. Din iulie 2015 până în iulie 2016 — șef al Biroului pentru Relații cu Diaspora din cadrul Cancelariei de Stat. În prezent — ministru-consilier la Ambasada Republicii Moldova în România.

PRĂSADA

Jurnaliștii scriau zilele trecute că se lasă geruri năprasnice. Ha-ha-ha! Au văzut ei geruri năprasnice...

M-am sculat cu noaptea în cap: vreau la școală. Atât de tare vreau, încât m-am apucat să scheau. Așa cum o fi scheunând, probabil, Bobiță în cușcă. Doi chinuiți. Și să vadă mama că-s fecior cuminte și ascultător, deschid cu mare greu ușa întroienită și croiesc o cărărușă spre casa cățelului să-i duc de mâncare. Tremură, sărmănelul, dar, când mă vede, începe să sară în sus de bucurie și să mă lingă: *Mă ie i cu tine?*

În nuc, un pițigoi (pițigoi, oare? poate a fost uliu și s-a făcut mititel de ger) a înghețat și stă lipit țeapăn de creangă. Parcă-i împăiat, în cabinetul de zoologie.

Frig de se despică lemnele fără topor. Peste -30. Dau să intru în casă, dar michiduță mă ispitește cu un gând că un bănuț sclipitor. Cât dai că pun limbă pe clanță? O pun — n-o pun, o pun — n-o pun. Știu ce-o să pățesc, da' totuna. Încerc s-o dezlipesc, nu pot: doaaareee! Acum, parcă-s Bobiță când se sperie tare de ceva și vrea să scape din legătoare. Diferența e că el smulge țărușul și fugă cu tot cu lanțug, iar eu nu pot scoate clanța, e făcută de oameni gospodari. Jmâc! Și pe clanță rămâne o fâșie roză din comoara mea de limbă...

Bineînțeles, că directorul a anulat lecțiile pentru câteva zile, dar eu urlu în continuare. Biata mamă: *Şezi, măi copchile, acasă și nu căta pe naiba, c-oi lua amuș o jărghie și ti-a trece, aşa flăcău cum ești. O căldare de apă n-a aduce, da el vre la*

școală pe prăpădul istă. Ce zăvod de copchil!

Nu mă mai trag eu chiar aşa de tare la școală, alta-i explicația. Mi-am pus de cu seară cizmele la uscat, pe sobă, și dimineața, când m-am sculat, le-am făcut un lustru prima-ntăi, încât tătuca Scridon poate să-și dreagă mustața uitându-se în luciul lor că în oglindă. Simt că mama se înmoiae: *du-te, na, da dacă te mănâncă vreun lup, treabă ta, să știi că n-am să te jelesc și n-am să plâng de loc după tine.* Ei, știu eu, de-ajuns să ies din casă și de-amu lăcrimează...

Când ajung după poartă, îmi răsuflăc cizmele, că băieții dintr-o optă. Aaaaaaa, pentru astă merita să iau și câteva nuielușe — da ușurel, să nu rămână urme. Pe drumul nostru încă n-a mers țipenie de om, aşa că mă sui pe gard și trec la baba Chiarca (chiar că, fată hăi; chiar că, cumătră Catincă; chiar că, măi Valeric). Baba Chiarca are un copac care face niște nuci mari cât gutuile. La dânsa și viespile sunt uriașe, fiecare e ca și cum ai pune cinci obișnuite la un loc. Astă-vară, m-a pus naiba să le zădărăsc cu un băț în cuib și m-am mântănit. Da știu că nu-s proaste să iasă din casă pe gerul istă...

Tot sărind de pe un gard pe altul, ca pițigoiul acela înainte de a degera de tot, ajung la școală. Lângă sobă caldă, deja stau câțiva alde mine, smiorcăind fericiți. În bancă, un coleg așterne un ziar, apoi scocește în ghiozdan și scoate o pară, adică o prăsadă. Nu mai văzusem aşa ceva până atunci... Încerc s-o descriu, dar nu găsesc cuvinte potrivite. Poate doar Lică Sainciuc, dacă s-ar apu-

Urmare din pag. 12

Punctajul acumulat de participanți la etapa a II-a:

38 de puncte: Alexandrina RĂDĂUȚANU, Ustia, Glodeni (10,10,8,10); Ion LATU, Orhei (10,8,10,10); Lucia DOBROVICEANU, Boldurești, Nisporeni (10,10,9,9); Teocista COLȚA, Căpineni, Hâncești (10,9,10,9); Nicoleta GUȘTIUC, Cotul Morii, Hâncești (9,10,9,10); Mihaela DODI, Susleni, Orhei (9,9,10,10); Nadina DĂNĂILĂ, Lozova, Strășeni (10, 10, 9, 9).

37 de puncte: Vasile URSU (9,10,9,9), Mihaela BÂRDAN (10,7,10,8), Lozova, Strășeni; Alină LUCHIȚA (9,9,10,10), Maria PLUGARU (10,10,9,8), Bardar, Ialoveni; Nicoleta CLIMENCIUC, Pepeni, Sângerei (9, 9, 10, 9).

36 de puncte: Cristina CODA, Puhoi, Ialoveni (10,9,9,8); Mihaela PLUGARU, Bardar, Ialoveni (10,9,9,8); Taisia TALPĂ, Bălănești, Nisporeni (10,10,8,8); Irina VIZITIU, Dărcăuți, Soroca (10,9,9,8); Tatiana STERBET, Căpineni, Hâncești (10,9,8,9); Veronica VORNICESCĂ, Lozova, Strășeni (8,10,9,9); Cristina MANOILĂ, Pepeni, Sângerei (10,9,10,7); Livia CATAN, Susleni, Orhei (10,9,9,8); Anastasia SÎRBU, Chișinău (10,9,9,8).

35 de puncte: Ion BUJOR, Costuleni, Ungheni (8,8,9,10); Adriana VDOVICENCO, Puhoi, Ialoveni (10,8,9,8); Victoria TOFAN, Cetireni, Ungheni (10,9,9,7); Sanda POSTICĂ, Bardar, Ialoveni (10,8,9,8).

34 de puncte: Dina MIHALACHI (10,9,7,8), Adriana VARZARI (10,9,8,7), Văsieni, Ialoveni.

33 de puncte: Capitolina UNGUREAN, Dărcăuți, Soroca (10,9,6,8); Adelina CIOCHINĂ, Nisporeni (10,8,7,8); Adriana MOISEI, Criuleni (9,5,10,9); Ecaterina POPUȘOI, Holercani, Dubăsari (9,6,8,10); Vadim GUREU, Ustia, Glodeni (9,7,8,9).

32 de puncte: Nina SÎRBU, Holercani, Dubăsari (8,9,7,8); Laura RUSU, Văratic, Râșcani (10,5,9,8); Victoria REVENCU, Cobani, Glodeni (9,7,10,6).

31 de puncte: Alex JACOTĂ, Chișinău (6,5,10,10); Mirela LAȘCU, Bardar, Ialoveni (8,6,9,8).

30 de puncte: Nicoleta PORUBIN, Holercani, Dubăsari (8,6,8,8); Simion AVRAM, Lozova, Strășeni (9,3,9,9).

29 de puncte: Ionela JORNEAC, Dărcăuți, Soroca (10,6,7,6).

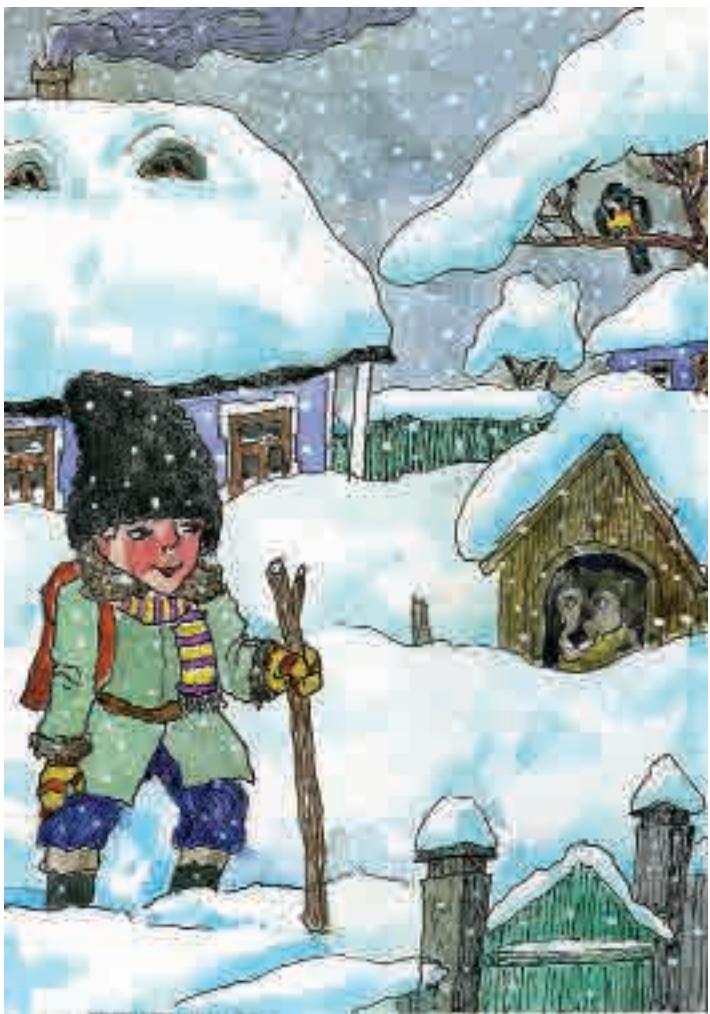
28 de puncte: Nadina VORNICESCU (8,5,7,8), Nicoleta VORNICESCU (10,5,5,8), Lozova, Strășeni; Alexandra CHIRILICI, Dărcăuți, Soroca (10,7,6,5).

27 de puncte: Marina HAJDER, Cantemir (8,3,8,8); Nicoleta BODIU, Dușmani, Glodeni (5,5,8,9).

26 de puncte: Alexandru TIMOFTI, Cetireni, Ungheni (9,5,7,5).

23 de puncte: Maria CERBU, Bobeica, Hâncești (7,4,7,5).

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele celor care au acumulat minimum 23 de puncte. La bilanțul general însă, vom ține cont de punctajul tuturor participanților.

Frig de se despică lemnele fără topor

Aurel GUȚU

ca, ar reuși să deseneze așa cum a rămas ea în imaginea mea. Mare-mare, pistriuicată galben-rozovior, cu codița bârligată, prăvălită puțin pe-o parte ca o căpiță de fân când bate vântul mai tare. Colegul — ce coleg? despot, căpcăun cu șapte guri! — a scos un pui, a găsurit ușurel pielea și a început să suge zecama fără să-i pese de suferința noastră, ca-n târgul lui Cremene. Am fi fost în stare să dăm orice să ne lase măcar să-mi mirosim — ghiozdanul, radiera, carte de matematică, copeica de 5 cât costa un bilet la film. Vedeam cum prăsada se împuținează și se dezumflă ca o minge spartă, ca o speranță deșartă...

Atunci, și-a ridicat ochii de parcă ne-ar fi văzut prima dată și, ca un cioban care vrea doar cu o lovitură de bici să-și încremenească turma de oi, ne-a întrebat în bătaie de joc, fără măcar să-o ascundă:

— Mai vrea cineva prăsadă?

ÎN LUMEA DESENULUI

Anastasia LOBODIUC își face studiile în cl. a VII-a la LT N. V. Gogol și în cl. a II-a la Școala de Arte Plastice A. Șciusev din Chișinău. Câștigătoare a multor concursuri internaționale desfășurate în Ucraina, Estonia, Rusia, Belarus, Lituanie, Spania, SUA, Israel.

— De unde ai pasiunea pentru pictură?

— Întotdeauna mi-a plăcut să desenez. Părinții au observat capacitatele mele și m-au ajutat să le dezvolt.

— Îți amintești de primele tale desene?

— Desenam eroi din povești inventate de mine.

— Ai avut și două expoziții personale.

— Am participat la diferite concursuri, am avut emoții mari, pentru că lucrările sunt apreciate de persoane necunoscute. Expozițiile personale sunt cu totul altceva. La ele vin oameni care te cunosc. Aceasta presupune o responsabilitate mare.

— Ai ilustrat și două cărți. A fost dificil pentru tine?

— Mie îmi plac mult povestirile lui N. V. Gogol *Serile în cătunul de lângă Dikanka* și am hotărât să le ornez cu desene, rezultatul a fost deosebit. Am ilustrat cu multă plăcere, de aceea nu am simțit vreo oboseală.

— Ce simți atunci când desenezi?

— Sunt în lumea mea, o lume fermecată. Aici fantzia poate să creeze orice — e magie curată.

— Care sunt obiectele tale preferate la școală?

— Îmi plac, îndeosebi, disciplinele reale: matematică, biologia, chimia.

— Ce alte pasiuni mai ai?

— Colecționez timbre, ilustrate, plicuri, monede, icoane. Fac înot, tenis, karate, culinărie, trag cu arcul, brodez. Doar că am puțin timp pentru ele, le pot oferi doar vacanțele. Pe parcursul anului, frecventez școala de arte plastice, unde desenez mult și iau ore de ceramică. Cred că ceramica, la fel ca și pictura, va face parte din viitorul meu.

— Care este motto-ul tău?

— Nu renunță la visurile tale! (Albert Einstein) Vreau să-mi dezvolt abilitățile în desen, ilustrația de carte și arhitectură.

Pentru NOI — Iuliana BUNU

Rubrică susținută de Daniela CODREANU

PRIETENII MEI DRAGI. Eugen Doga. Chișinău: Prut, 2018, 80 p.

Compozitorul Eugen Doga ne surprinde cu prima carte de proză dedicată copiilor, care a obținut premiul special în cadrul Salonului Internațional pentru Copii și Tineret de anul trecut. Autorul își amintește cu nostalgie de anii când revenea acasă din turnee, iar la ușă îl așteptau prietenii devotați Joy și Amur. Am reunit între copertele acestei cărți două cicluri de povestiri despre doi dintre prietenii mei patrupezi, care mi-au adus clipe de bucurie și tandrețe, de care doar animalele pot da dovadă, atât de sincer și aproape dezinteresat.

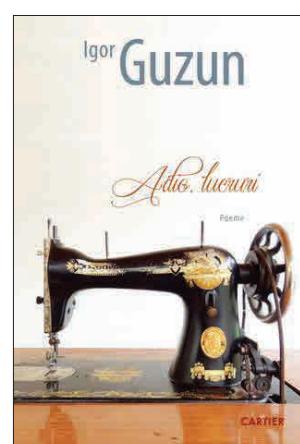
CUM FUNCȚIONEAZĂ LUCRURILE. MECANICA DIN SPATELE LUMII ÎNCONJURĂTOARE. Chișinău: ARC, 2017, 256 p.

Dacă ești curios să află cum funcționează un avion, un automobil, carele de război din Antichitate, diverse mecanisme, dacă îți-a atras atenția o construcție sărită din tipare sau oricare alt obiect de uz casnic, ești invitat printre aceste pagini colorate, care îți vor prezenta cum s-au dezvoltat multe obiecte de-a lungul timpului și cum au influențat evoluția umanității. Atenție la tehnologiile viitorului!

ADIO, LUCRURI. Igor Guzun. Chișinău: Cartier Rotonda, 2018, 120 p.

Cum să găsim timp? Știe cineva o formulă deșteaptă? Ce să răspundem când lumea ne întreabă: Ce mai faci?... / Iar oamenii care în fiecare zi ne văd, ne înțeleg, ne așteaptă/ Sunt tot mai puțini și de astă, poate, din ce în ce mai dragi. Toate semnele modernității se amalgamează în aceste versuri pentru a se plasa în spatele unei oglinzi lângă care modernitatea își face un selfie liric în care transpar sentimentele și trăirile imodernizabile și idigitalizabile ale ființei — dragoste, speranță, bucuria de a fi, încăpățânarea de a pescui fericirea în apele tulburi ale monetarizării globale. (Vsevolod Ciorniei)

UN GHEM DE SĂNĂTATE

In serile de iarnă, nu găsesc un mijloc mai frumos de relaxare decât tricotând ceva. Încă din anii de școală, am o pasiune aparte pentru împletitul cu andrele. Nu, nu e un hobby demodat, aşa cum obișnuim să îl asociem cu bunicile noastre. Dimpotrivă, în zilele noastre împletitul a devenit un fenomen des practicat și foarte apreciat. Mănuși, căciuli, fulare, pulovere, genți — toate sunt la mare căutare. Frumoasă și utilă, tricotarea, precum și croșetarea, nu înseamnă doar hobby. Pe lângă faptul că te aleagă cu un lucru folositor, această activitate este extrem de benefică sănătății mintale, fizice și emoționale, fiind recomandată tuturor.

Tricotarea este un exercițiu sănătos pe care merită să îl executăm zilnic, timp de, cel puțin, o oră. Această îndeletnicire este benefică, în primul rând, pentru creier, având în vedere că antrenazează ambele emisfere cerebrale. Trecând firul de lână de pe o andrea pe cealaltă, vei începe să te relaxezi și să te calmezi, în timp ce grijile se evaporă. S-a constatat că lucrul de mână are un efect similar cu meditația. Împletitul îmbunătățește capacitatea de memorare, întrucât presupune adunarea sau scăderea ochiurilor și rândurilor. Astfel, cu cât mai des folosești memoria, cu atât mai puternică devine aceasta.

Prin mulțimea de mișcări executate, împletitul păstrează flexibilitatea degetelor și a mușchilor de la mâini, și în același timp regleză bătăile inimii și reduce tensiunea arterială. Tricotarea este și un remediu pentru dureri, astfel poți uita de ele în timp ce împletești și te concentrezi asupra procesului. Este vorba nu doar de durerea fizică, dar și de cea psihică.

Un alt avantaj al împletitului este faptul că te ajută să-ți controlezi numărul meselor pe care le iezi în timpul zilei. Având mâinile ocupate, vei renunța la deprinderea de a ronțăi, de obicei, ceva nesănătos, atât cât stai în fața televizorului, sau pentru a alunga plăcuseala.

Împletitul, ca și toate celelalte lucruri manuale, îți creează o dispoziție bună, îți sporește potențialul creativ și te motivează. Atunci când iezi Andrelele în mână, îți pui scopul să obții ceva, ceea ce îți dă curaj și te ajută să interacționezi și cu alții oameni pasionați de artă.

Rubrici susținute de Valeria PRODAN

CELEBRUL CONDIMENT

Nu există rețetă culinară în care să nu adaug de fiecare dată la final un vârf de piper negru. În zilele reci de iarnă, îmi scapă intenționat în mâncare ceva mai mult piper. Ador aroma sa pătrunzătoare, mai ales că micile boabe negre au o mulțime de beneficii.

Piperul provine din sudul Indiei și a fost întotdeauna cel mai răspândit și mai solicitat condiment din lume. Ba mai mult, în Antichitate era utilizat drept monedă. Boabele de piper negru sunt recoltate necoapte și uscate la soare. După ce se usucă foarte bine, acestea devin negre, tari, zbârcite, iuți și înțepătoare la gust și miros.

Piperul negru are beneficii extraordinare pentru sănătatea noastră. Calciul, potasiul, fierul, vitaminele K și C, fibrele, proteinele și uleiurile volatile sunt doar câteva dintre substanțele nutritive prezente în piperul negru. Acest condiment este ideal pentru digestie, întrucât facilitează digerarea alimentelor bogate în grăsimi, stimulează pofta de mâncare, oferă energie și ajută organismului să se încălzească. Boabele de piper conțin o cantitate considerabilă de vitamina C. Datorită ei, elimină bacteriile din organism. Se știe că piperul negru are un efect sudorific foarte bun, motiv pentru care contribuie la ameliorarea simptomelor de răceală și de gripă. Iar efectele sunt mai puternice dacă îl administrăm în combinație cu ghimbir sau coriandru. Consumat cu regularitate, piperul negru previne îmbolnăvirea ficatului, sporește circulația sângelui și ține la distanță afecțiunile cardiace. Însă, ca și în cazul multor alimente, piperul trebuie consumat cu moderație.

Piperina este compusul care îi dă condimentului gustul deosebit. În alimentație, piperul negru este utilizat în scop condimentar pentru sosuri, mâncăruri din carne, supe, con-

serve, murături. În plus, proprietatea acestei mirondenii de a distrugе microbii asigură prelungirea perioadei de păstrare a alimentelor pe bază de carne. Folosit sub formă de pulbere, gustul piperului se păstrează cel mai bine când acesta este măcinat direct deasupra mâncării. Este bine că piperul negru să fie păstrat sub formă de boabe, pentru că măcinat își pierde din aromă.

PĂTRAT

Pătratul este figura geometrică folosită frecvent și în mod universal în limbajul simbolurilor. Este unul dintre cele patru simboluri fundamentale (după CHAS, 28), împreună cu centrul, cercul și crucea.

Este simbolul pământului, prin opoziție cu cerul, dar și, la alt nivel, simbolul universului creat, pământ și cer, prin opoziție cu ne-creatul și cu creatul; este antiteza transcendentului.

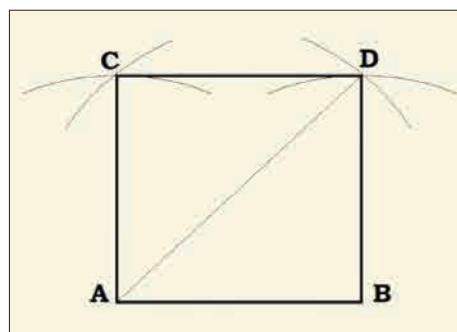
Pătratul este o figură antidiamică, ancorată pe patru laturi. Simbolizează oprirea sau clipa smulsă. Pătratul implică ideea de stagnare, de solidificare; ba chiar de stabilizare în perfecție; va fi cazul Ierusalimului ceresc. (CHAS, 30-31).

Multe spații sacre au formă dreptunghiulară: altare, temple, orașe, tabere militare. Adesea acest pătrat se înscrie într-un cerc, în vîrful unui deal rotund, ca o tabără sau un templu, sau în depresiunea unui cerc de coline ca Roma.

Platon considera pătratul și cercul – ca fiind *absolut frumoase de la sine*. Simbolistica pătratului se regăsește în cea a numărului patru. Numărul patru este desăvârșirea divină, într-o manieră generală, este numărul dezvoltării complete și manifestării, simbolul lumii stabilizate.

În tradiția creștină, pătratul simbolizează cosmosul din cauza egalității celor patru laturi ale sale; așa cum sunt corporile sfericice. Pe de altă parte, pătratul prezintă un caracter stabil. Forma patrunghiulară este adoptată pentru a delimita numeroase locuri, ca piața publică din Atena. În Evul Mediu s-au construit orașe pătrate: Sainte-Foi, Montfazier etc. Templul Graalului este pătrat.

Forma pătrată nu este unică. Ea aparține timpului. Or, eternitatea este reprezentată prin cerc. Cercul și pătratul simbolizează două aspecte fundamentale ale lui Dumnezeu: unitatea și manifestarea divină. Cercul exprimă cerescul, pătratul pământescul, nu atât ca opusul cerescului, cât în calitate de creat. În raporturile dintre cerc și pătrat există o distincție și o conciliere. Cercul va fi, deci, față de pătrat ceea ce cerul este față de pământ, dar pătratul se înscrie într-un cerc, adică pământul este dependent de cer.

În Orientul Antic, la babilonieni, pătratul era utilizat pentru a indica totalul unei socoteli. Exprimă ideea de a aduna în interiorul unor limite. Acest semn corespunde unei limite pământești.

Jean CHEVALIER, Alain GHEERBRANT.
Dicționar de simboluri
Editura Artemis,
București, 1994.

GESTUL UNUI COPIL DE 12 ANI

Prietenia dintre doi băieți din Michigan a ajuns în toată presa din Statele Unite. Cei doi copii s-au cunoscut la școală, ambii fiind în clasa a II-a, iar gestul unuia dintre ei pentru celălalt a impresionat o lume întreagă.

Kaleb și K.J. s-au cunoscut când erau în clasa a II-a, cei doi legând imediat o prietenie sinceră. *Ne plăcea aceleași lucruri, jocuri, ne simțeam în largul*

nostru atunci când eram împreună, a povestit Kaleb pentru CNN. Din păcate, K.J. a fost diagnosticat cu leucemie, iar boala s-a agravat într-un timp destul de scurt. După un tratament agresiv, inima micuțului a cedat, iar medicii nu au mai putut face nimic pentru el.

Toți banii femeii s-au dus pe tratamentul lui K.J., astfel că nu a mai avut pentru piatra funerară a lui K.J.

Kaleb a aflat că mama amicului său nu are suma necesară pentru piatra funerară și a decis să o ajute. Copilul și-a luat joburi zilnice și a început să strângă sumă de bani necesară, și anume 2.500 de dolari. Mai mult, el a deschis un cont, iar mama lui a făcut apel la întreaga comunitate. Oamenii s-au mobilitat, iar Kaleb a strâns 900 de dolari. Banii au ajuns la mama lui K.J. pentru a comanda piatra funerară.

E sfâșietor. Am plâns pentru că nu mă așteptam. Sunt fericită că fiul meu a avut un prieten atât de special, a mărturisit mama lui K.J.

Donațiile au continuat să vină, deși cei 900 de dolari au fost suficienți pentru piatra funerară. Diferența de bani va ajunge tot la mama băiatului.

unimedia.info

RIMAC – ARIPILE UNUI VIS

A fost un vis din copilărie — să construiască cel mai rapid automobil. Dar nu s-a limitat la visuri. Tânărul croat Mate Rimac (n.1988) din Livno (Bosnia și

Herțegovina), nu atât de departe de băstina lui Nikola Tesla, „guru” al secolului XX în

îmblânzirea electricității, dispunea de capacitați uimitoare în inventică și le valorifica din plin. Astfel, pentru examenul de liceu a construit o „mănușă electrică”, menită să înlocuiască tastatura și șoricelel computerelor. Supradotatul copil croat s-a manifestat excepțional și la un concurs mondial de inventică din Japonia, unde a lupt premiul întâi.

La 18 ani, și-a procurat un BMW pentru a participa la curse, dar în scurt timp motorul pe benzină a explodat. Atunci s-a decis să-l transforme în electromobil. Deși posedă caracteristici de inviziat — 600 c.p., acceleratie 0-100 km/oră în doar 3 secunde, viteză maximă de 280 km/oră și autonomie de 200 km, piloții de curse făceau haz pe seama automobilelui electric al lui Rimac, supranumit de acesta *Green Monster*, din cauza numeroaselor defectări. Dar Tânărul geniu perseverent îmbunătățea automobilel, schimbând în el tot mai multe componente, încât din BMW a rămas doar caroseria.

Atunci Mate a hotărât că e casul să construiască un automobil propriu, de la „zero”. În 2009, a fondat la Sveti Nedelja (lângă Zagreb) firma *Rimac Automobili*

și, cu o mică echipă, în 2011, a șocat cu automobilul electric *Rimac Concept One* la Salonul din Frankfurt. Cele patru electro motoare de la roți dezvoltau putere suma de 1088 c.p., accelerare 0-100 km/oră în 2,8 sec., viteză maximă (limitată) — de 305 km/oră, și autonomie de 600 km. Rimac a patentat pentru acest electromobil 24 de invenții!

A urmat, în 2016, modelul *Rimac Concept-S*, pentru curse, cu unele performanțe îmbunătățite, iar la Salonul de la Geneva din 2018 *Rimac Automobili* au uimit lumea cu cea mai performantă „bestie” electrică — *Rimac C-Two*. Aceste hypercar i-a făcut praf pe concurenții faimoși. Cu câte un motor electric, răcit cu lichid și dotat cu cutie de viteze la fiecare roată, dezvoltă 1914 c.p., accelerare 0-100 km/oră în doar 1,85 secunde, viteză maximă fiind de 415 km/oră și autonomie de 650 km. Hypercarul întrunește cele mai amețitoare tehnologii, inclusiv asistență conducerii autonome de generația a 4-a. Își vede toti graniții-concurenții doar în retrovizoare!

La prețul de vânzare de circa 1,8 milioane de euro, urmează să fie produse doar 150 de exemplare. Peste 90% din toate componentele se produc în Croația, iar finanțatorii străini, domici să accedă la supertehnologiile *Rimac*,

vin cu cele mai generoase oferte. Mate Rimac inspiră, transformând un vis din copilărie într-o poveste de succes. Nu în zadar, acum câțiva ani, revista *Forbes* l-a inclus printre cele mai importante 30 de persoane din lume cu vîrstă de până la 30 de ani.

Iurie SCUTARU

MARTIE

575 de ani de la nașterea lui Sandro BOTTICELLI, pictor și desenator florentin din epoca Renașterii (1 mar. 1444/1445 – 17 mai 1510).

85 de ani de la nașterea lui Mihai VOLONTIR, actor de teatru și film, regizor, deputat în primul Parlament al Republicii Moldova (9 mar. 1934 – 15 sept. 2015).

160 de ani de la nașterea lui Alexandru AVERESCU, mareșal și om politic, senator, general de armată român, originar din Basarabia, membru de onoare al Academiei Române (9 mar. 1859 – 3 oct. 1938).

75 de ani de la stingerea din viață a lui Grigore ANTIPĂ, naturalist, biolog darwinist, zoolog, ihtiolog, ecolog, oceanolog și profesor universitar român (27 nov. 1867 – 9 mar. 1944).

200 de ani de la nașterea lui Alecu RUSSO, poet, prozator, eseist, memorialist și critic literar român, originar din Basarabia (17 mar. 1819 – 5 febr. 1859).

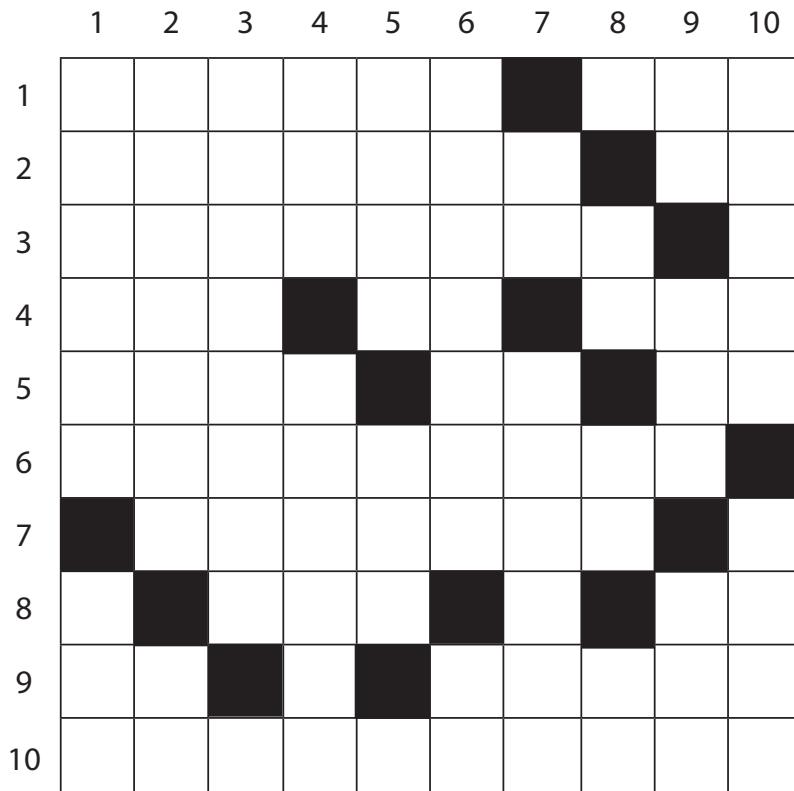
80 de ani de la nașterea lui Gheorghe VRABIE, artist plastic, grafician, autorul Stemei de Stat a Republicii Moldova, al Stemei și al Drapelului municipiului Chișinău, al valutei naționale, fiind supranumit Tatăl leului moldovenesc (21 mar. 1939 – 31 mar. 2016).

70 de ani de la nașterea lui Tudor CHIRIAC, compozitor, doctor în muzică, profesor universitar (21 mar. 1949).

60 de ani de la nașterea lui Valeriu MATEI, scriitor, istoric, om politic, membru de onoare al Academiei Române (31 mar. 1959).

cuvinte încrucișate

ORIZONTAL: 1. Pune averea sa pentru cineva – Pasăre sură. 2. Formulă de felicitare – Mână caii. 3. Refăcută. 4. Bun – Strică lemne – Fire la război. 5. Bogat în umezeală – Dumneata – Uniunea Teatrală. 6. Sufocant. 7. Ține de gineri. 8. Începutul educației! – Poftim și... natriu. 9. Ion Creangă – Pătuleț. 10. Admiră scena.

VERTICAL: 1. Mănâncă bine (chiar și ultima literă) – Se vede bine noaptea. 2. Tribunal antic – Cepe! 3. Cântec epic. 4. Fir – Ladă pentru îmbrăcăminte. 5. Un fel de vino-ncoace – Grăsime animală. 6. Restaurant de categorie inferioară – Pe curând! 7. Ate! – Înzechestrat. 8. Usturoi – Olga Ene – Toi! 9. Departe de a fi uscat – Mișcare circulară – Cap nurlui! 10. Descifrabil – Roșii de pe câmp.

Rubrică susținută de Igor GROSU

trei variante – un răspuns

Cuvântul posadă înseamnă:

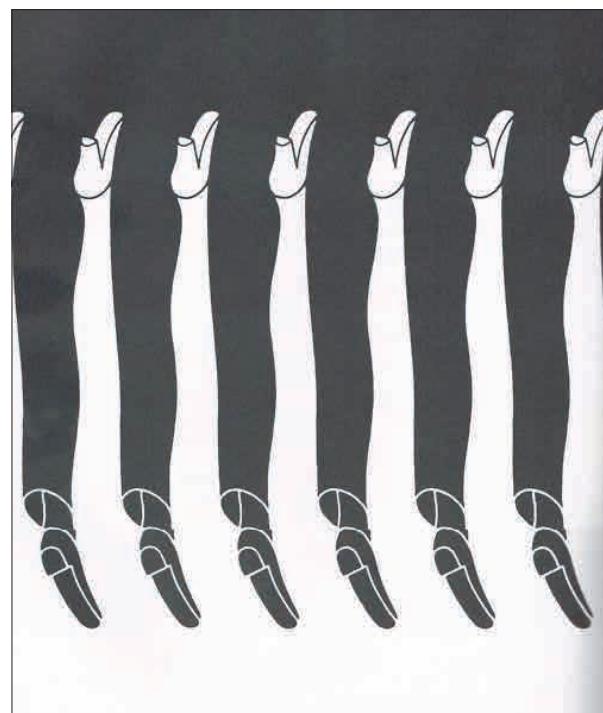
1. Loc neted pe un deal.
2. Trecătoare în munți.
3. Butași.

frământări de minte

Poți numi trei zile consecutive fără să folosești cuvintele *luni*, *marți*, *miercuri*, *joi*, *vineri*, *sâmbătă* și *duminică*?

argus

Câte picioare vedeți pe desen?

Răspunsurile corecte – nr. 12, 2018

cuvinte încrucișate

ORIZONTAL: 1. Colindător. 2. Omăt. Irod. 3. Cal. Apar. 4. Avar. Imita. 5. Cuțit. Ataș. 6. La. Re. 7. Op. Pini. Un. 8. Revelion. 9. An. Gnost. 10. Lalea. Fișe.

VERTICAL: 1. Colac. Oral. 2. Om. Vulpe. 3. Lăcată. Val. 4. Ițari. Pene. 5. Tril. 6. Di. Enig. 7. Aramă. I.O.N.F. 8. Topită. NOI. 9. Odată. Ss. 10. Răsunete.

trei variante – un răspuns

Cuvântul *a năvădi* înseamnă:
1. A trece firul prin ițe și spătă;
2. A duce, a măna.

frământări de minte

Trei rațe într-un rând.

Fedot Vasilievici SÂCIKOV (1870 – 1958): COPII CU SĂNII

Subiectele principale ale lucrărilor acestui pictor rus se referă la festivaluri folclorice, nunți și alte sărbători. În 1895, și-a început studiile la Academia Imperială de Arte din Sankt Petersburg. Lucrările sale impresionează prin strălucirea caracteristicilor portretistice, construirea cu exactitate a plasticului, abilitatea de a găsi poziții și gesturi expresive, care oferă o deschidere emoțională imaginilor.

Gama cromatică, construită pe combinații de tonuri ale culorilor galben, verde și albastru, redă temperatura scăzută a aerului din ținuturile sudice. Cu toate acestea, sufletul artistului se dezvăluie complet în lucrările dedicate locurilor natale.

Din 1960, la Muzeul de Arte Vizuale din Mordovia, se află o expoziție permanentă a operelor sale, aproximativ 600 de lucrări, inclusiv schițe și desene.

Alte lucrări: PE DEALURI, VEȘTI DE LA RĂZBOI, ÎNTOARCEREA DE LA ȘCOALĂ, ÎNTÂLNIREA CU UN EROU, PORTRETUL UNEI FEMEI, SĂRBĂTOAREA etc.

DIN NUMĂRUL URMĂTOR:

poezie: MULTUMESC, IUBITĂ MAMĂ, STEAUA MEA DIN ZORI DE ZI.

nimic altceva: De vorbă cu Nelly COZARU, actriță, regizoare și profesoară la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice.

dincolo de aparențe: SOLURILE GLOBULUI de Gheorghe JIGĂU, doctor în biologie, conferențiar universitar.

pagina muzelor: Olia TIRĂ.

poftă bună!: Ayranul.

FONDATOR:
MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII

NOI

Fondat 1930
Serie nouă 1990

Redactor-șef:
Valerie VÖLONTIR

Iuliana ȘCHIRCĂ
secretar responsabil

Leo BORDEIANU
redactor de secție

Cristina URSU
redactor artistic

Valentin GUTU
stilizator

Silvia MAZNIC
corector

Valeria PRODAN
operator

Alina BODROVA
contabil-șef

Sergiu FRUNZĂ
șofer

Comanda 89
Formatul 60x90 1/2
Coli de tipar 5
Tiraj — 4000 ex.

WE
(in Romanian Language)
Monthly magazine for
children and teenagers

ADRESA REDACȚIEI:

Revista NOI,
str. Al. Pușkin 22,
MD - 2012 mun. Chișinău

Telefoane:

022 23 31 91; 022 23 37 25;
022 23 36 45; 022 22 22 45

Fax: 022 23 31 91

E-mail: revistanoi1930@yahoo.com

Facebook.com/ Revistanoi Noi

www.revistanoi.md

Tipografia Editurii
UNIVERSUL

Înregistrată la Camera Înregistrării
de Stat pe 11.08.2008
cu nr. 1003600012713

Vă rugăm să indicați la sfârșitul
textelor, pe versoul desenelor și foto-
grafilor, prenumele, numele, vârstă,
clasa în care învățați, adresa com-
pletă, numărul de telefon.

Indice 31239.
Post-restant 34239
Prețul 16 lei

19002 >

9 771857 079808 >

FĂRĂ FRICĂ DE GER

Valerie VOLONTIR